

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne 2016

o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie¹⁾

- a) některé postupy poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru,
- b) některé požadavky na služby vytvářející důvěru,
- c) působnost Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) v oblasti služeb vytvářejících důvěru a
- d) sankce za porušení povinností v oblasti služeb vytvářejících důvěru.

CELEX 32014R0910

Postupy kvalifikovaných poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru

§ 2

Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru poskytuje kvalifikovanou službu vytvářející důvěru na základě písemné smlouvy.

CELEX 32014R0910

§ 3

(1) Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru uchovává po dobu 10 let dokumenty související s vydáváním

- a) kvalifikovaných certifikátů pro elektronické podpisy nebo elektronické pečete,
- b) kvalifikovaných certifikátů pro autentizaci internetových stránek a
- c) kvalifikovaných elektronických časových razítek.

(2) Po uplynutí doby uvedené v odstavci 1 kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru uchovává po dobu následujících 15 let údaje, na základě kterých byla ověřena totožnost žadatele o vydání kvalifikovaného certifikátu pro elektronické podpisy nebo elektronické pečete nebo totožnost fyzické osoby oprávněné jednat za právnickou osobu žádající o vydání kvalifikovaného certifikátu pro elektronickou pečeti.

(3) Pokud nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále jen „Nařízení“) nebo tento zákon nestanoví jinak, postupuje se při nakládání s uchovávanými dokumenty podle zákona upravujícího archivnictví a spisovou službu.

CELEX 32014R0910

¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

§ 4

(1) Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru, který po ukončení své činnosti nemůže splnit povinnost vést a zpřístupnit evidenci podle čl. 24 odst. 2 písm. h) Nařízení, zajistí bezodkladně po ukončení své činnosti převzetí této evidence jiným kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru.

(2) Nemůže-li kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru zajistit převzetí evidence podle odstavce 1, předá evidenci bezodkladně ministerstvu.

Podepisování dokumentu

§ 5

K podepisování elektronickým podpisem lze použít pouze kvalifikovaný elektronický podpis, podepisuje-li elektronický dokument, kterým právně jedná,

- a) stát, územní samosprávný celek, právnická osoba zřízená zákonem nebo právnická osoba zřízená nebo založená státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem (dále jen „veřejnoprávní podepisující“), nebo
- b) osoba neuvedená v písmenu a) při výkonu své působnosti.

§ 6

(1) K podepisování elektronickým podpisem lze použít pouze uznávaný elektronický podpis, podepisuje-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná vůči veřejnoprávnímu podepisujícímu nebo jiné osobě v souvislosti s výkonem jejich působnosti.

(2) Uznávaným elektronickým podpisem se rozumí zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis nebo kvalifikovaný elektronický podpis.
CELEX 32014R0910

§ 7

K podepisování elektronickým podpisem lze použít zaručený elektronický podpis, uznávaný elektronický podpis, případně jiný typ elektronického podpisu, podepisuje-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná jiným způsobem než způsobem uvedeným v § 5 nebo § 6 odst. 1.

Pečetění dokumentu

§ 8

Nestanoví-li jiný právní předpis jako náležitost právního jednání obsaženého v dokumentu podpis nebo tato náležitost nevyplývá z povahy právního jednání, veřejnoprávní podepisující a jiná právnická osoba, jedná-li při výkonu své působnosti, zapečetí dokument v elektronické podobě kvalifikovanou elektronickou pečetí.

§ 9

(1) K pečetění elektronickou pečetí lze použít pouze uznávanou elektronickou pečeť, pečetí-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná vůči veřejnoprávnímu podepisujícímu nebo jiné osobě v souvislosti s výkonem jejich působnosti.

(2) Uznávanou elektronickou pečetí se rozumí zaručená elektronická pečeť založená na kvalifikovaném certifikátu pro elektronickou pečeť nebo kvalifikovaná elektronická pečeť.
CELEX 32014R0910

§ 10

K pečetění elektronickou pečetí lze použít zaručenou elektronickou pečeť, uznávanou elektronickou pečeť, případně jiný typ elektronické pečeti, pečetí-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná jiným způsobem než způsobem uvedeným v § 8 nebo § 9 odst. 1.

§ 11

Použití kvalifikovaného elektronického časového razítka

(1) Veřejnoprávní podepisující, který podepsal elektronický dokument, kterým právně jedná, způsobem podle § 5, a osoba, která podepsala elektronický dokument, kterým právně jedná při výkonu své působnosti, způsobem podle § 5, opatří podepsaný elektronický dokument kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.

(2) Veřejnoprávní podepisující, který zapečetil elektronický dokument, kterým právně jedná, způsobem podle § 8, a osoba, která zapečetila elektronický dokument, kterým právně jedná při výkonu své působnosti, způsobem podle § 8, opatří zapečetěný elektronický dokument kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.

§ 12

Ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu a zaručené elektronické pečeti

Ustanovení čl. 32 odst. 1 písm. a) až e), g) a h) Nařízení se na ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu založeného na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis a na ověřování platnosti zaručené elektronické pečeti založené na kvalifikovaném certifikátu pro elektronické pečeti použijí obdobně.

§ 13

Působnost ministerstva

(1) Ministerstvo plní úkoly orgánu dohledu podle Nařízení a podle tohoto zákona.

(2) Ministerstvo může dát kvalifikovanému poskytovateli služeb vytvářejících důvěru pokyn zneplatnit jím vydaný kvalifikovaný certifikát, pokud existuje důvodné podezření, že kvalifikovaný certifikát byl padělán, nebo pokud byl vydán na základě nepravdivých údajů. Ministerstvo může dát pokyn zneplatnit kvalifikovaný certifikát také v případě zjištění, že podepisující nebo pečetící osoba používá prostředek pro vytváření elektronických podpisů nebo elektronických pečetí, který vykazuje bezpečnostní nedostatky umožňující padělání

elektronických podpisů nebo elektronických pečeti nebo změnu podepisovaných nebo pečetěných dat.

(3) Ministerstvo zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup důvěryhodné seznamy obsahující informace týkající se kvalifikovaných poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru spolu s informacemi o jimi poskytovaných kvalifikovaných službách vytvářejících důvěru.

(4) Ministerstvo vede seznam certifikátů, na jejichž základě kvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru podepisují zaručeným elektronickým podpisem nebo pečeti zaručenou elektronickou pečetí vydané kvalifikované certifikáty nebo vydaná kvalifikovaná elektronická časová razítka. Seznam certifikátů zveřejňuje ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Ministerstvo plní povinnost podle čl. 24 odst. 2 písm. h) Nařízení v případě převzetí evidence podle § 4 odst. 2.

(6) Ministerstvo bezodkladně vyrozumí Úřad pro ochranu osobních údajů o zjištěných učiněných v souvislosti s plněním úkolů orgánu dohledu podle odstavce 1, pokud se týkají působnosti tohoto úřadu.
CELEX 32014R0910

Přestupky a správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob § 14

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že použije značku důvěry EU²⁾ v rozporu s čl. 23 odst. 1 Nařízení.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 2 000 000 Kč.
CELEX 32014R0910

§ 15

(1) Právníká osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že
a) použije značku důvěry EU²⁾ v rozporu s čl. 23 odst. 1 Nařízení, nebo
b) v rozporu s čl. 24 odst. 2 písm. h) Nařízení neeviduje nebo nezpřístupňuje veškeré příslušné informace po ukončení činnosti kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru nebo nepředá ministerstvu evidenci podle § 4 odst. 2.

(2) Poskytovatel služeb vytvářejících důvěru se dopustí správního deliktu tím, že
a) nepřijme vhodná technická a organizační opatření k řízení rizik ohrožujících bezpečnost jím poskytovaných služeb podle čl. 19 odst. 1 Nařízení,
b) v rozporu s čl. 19 odst. 2 Nařízení nevyrozumí o narušení bezpečnosti nebo ztrátě integrity bez zbytečného odkladu orgán dohledu podle tohoto zákona nebo osobu, na kterou může mít narušení bezpečnosti nebo ztráta integrity nepříznivý dopad, nebo

²⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/806 ze dne 22. května 2015, kterým se stanoví specifikace týkající se podoby značky důvěry EU pro kvalifikované služby vytvářející důvěru.

- c) v rozporu s čl. 21 odst. 3 Nařízení poskytuje služby vytvářející důvěru označené jako kvalifikované předtím, než byl status kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru a kvalifikované služby vyznačen v důvěryhodných seznamech.

(3) Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s čl. 20 odst. 1 Nařízení
1. se nepodrobí auditu ze strany subjektu posuzování shody alespoň jednou za 24 měsíců, nebo
2. nepředloží výslednou zprávu o posouzení shody,
- b) se nepodrobí auditu ze strany orgánu dohledu podle tohoto zákona nebo subjektu posuzování shody podle čl. 20 odst. 2 Nařízení,
- c) nezajistí, aby byl na jeho internetových stránkách k dispozici odkaz na příslušný důvěryhodný seznam podle čl. 23 odst. 2 Nařízení,
- d) neoznámí případné změny v poskytování služeb vytvářejících důvěru nebo záměr ukončit některou ze svých činností podle čl. 24 odst. 2 písm. a) Nařízení,
- e) zaměstnává zaměstnance nebo využívá subdodavatele v rozporu s čl. 24 odst. 2 písm. b) Nařízení,
- f) v rozporu s čl. 24 odst. 2 písm. c) Nařízení,
1. neudrůže dostatečné finanční prostředky, nebo
2. neuzavře vhodné pojištění odpovědnosti,
- g) nesplní informační povinnost podle čl. 24 odst. 2 písm. d) Nařízení,
- h) nepoužívá důvěryhodné systémy a produkty podle čl. 24 odst. 2 písm. e) Nařízení,
- i) nepoužívá důvěryhodné systémy k uchovávání dat podle čl. 24 odst. 2 písm. f) Nařízení,
- j) neprijme vhodná opatření proti padělání a odcizení dat podle čl. 24 odst. 2 písm. g) Nařízení,
- k) v rozporu s čl. 24 odst. 2 písm. h) Nařízení neeviduje nebo nezpřístupňuje veškeré příslušné informace,
- l) nemá k dispozici aktualizovaný plán ukončení činnosti k zajištění kontinuity služby podle čl. 24 odst. 2 písm. i) Nařízení,
- m) neposkytuje kvalifikované služby vytvářející důvěru na základě písemné smlouvy podle § 2,
- n) neuchovává dokumenty podle § 3 odst. 1, nebo
- o) neuchovává údaje podle § 3 odst. 2.

(4) Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru vydávající kvalifikované certifikáty se dopustí správního deliktu tím, že

- a) neověří totožnost nebo zvláštní znaky fyzické anebo právnické osoby, jíž je kvalifikovaný certifikát vydán, podle čl. 24 odst. 1 Nařízení,
- b) nezajistí, aby jím vydaný kvalifikovaný certifikát obsahoval přesné, pravdivé a úplné údaje,
- c) v rozporu s čl. 24 odst. 2 písm. k) Nařízení nevede nebo neaktualizuje databázi jím vydaných kvalifikovaných certifikátů,
- d) nezveřejní zneplatnění jím vydaného kvalifikovaného certifikátu podle čl. 24 odst. 3 Nařízení,
- e) neposkytne kterékoliv spoléhající se straně informace o platnosti nebo zneplatnění jím vydaných kvalifikovaných certifikátů podle čl. 24 odst. 4 Nařízení,
- f) v rozporu s čl. 28 odst. 4 Nařízení změní status zneplatněného jím vydaného kvalifikovaného certifikátu pro elektronické podpisy,

- g) v rozporu s čl. 38 odst. 4 Nařízení změni status zneplatněného jím vydaného kvalifikovaného certifikátu pro elektronické pečeti, nebo
- h) vydá kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis, kvalifikovaný certifikát pro elektronickou pečeť nebo kvalifikovaný certifikát pro autentizaci internetových stránek, který nesplňuje požadavky stanovené Nařízením.

(5) Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru poskytující kvalifikovanou službu ověřování platnosti kvalifikovaných elektronických podpisů a kvalifikovaných elektronických pečeti se dopustí správního deliktu tím, že

- a) nezajistí ověření platnosti kvalifikovaného elektronického podpisu nebo kvalifikované elektronické pečeti podle čl. 33 odst. 1 písm. a) Nařízení, nebo
- b) poskytuje kvalifikované služby ověřování kvalifikovaných elektronických podpisů nebo kvalifikovaných elektronických pečeti v rozporu s čl. 33 odst. 1 písm. b) Nařízením.

(6) Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru poskytující kvalifikovanou službu uchovávání kvalifikovaných elektronických podpisů a kvalifikovaných elektronických pečeti se dopustí správního deliktu tím, že nepoužívá postupy a technologie podle čl. 34 odst. 1 Nařízení.

(7) Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru vydávající kvalifikovanou elektronickou časovou razítka se dopustí správního deliktu tím, že nezajistí, aby jím vydaná kvalifikovaná elektronická časová razítka splňovala požadavky podle čl. 42 odst. 1 Nařízení.

(8) Za správní delikt se uloží pokuta do

- a) 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 3 písm. c) a g),
- b) 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. b), odstavce 3 písm. a), e) a m),
- c) 2 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1, odstavce 2 písm. a) a c), odstavce 3 písm. b), d), f), h) až l), n) a o) a odstavce 4 až 7.

CELEX 32014R0910

§ 16

(1) Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výměry pokuty právnícké osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se použijí ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnícké osoby.

(5) Správní delikty podle tohoto zákona projednává v prvním stupni ministerstvo.

(6) Výnos z pokut je příjmem státního rozpočtu.

Přechodná ustanovení

(1) Po dobu 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona lze k podepisování podle § 5 použít rovněž zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis.

(2) Po dobu 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona lze namísto zaručené elektronické pečeti založené na kvalifikovaném certifikátu pro elektronickou pečeť nebo namísto kvalifikované elektronické pečeti použít

- a) elektronickou značku podle zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, založenou na systémovém certifikátu vydaném osobou, která byla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb a která je kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru, nebo
- b) zaručenou elektronickou pečeť založenou na certifikátu pro elektronickou pečeť vydaném kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru.

(3) Pro účely odstavce 2 se § 11 odst. 2 použije obdobně.

(4) Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru, který vydává systémové certifikáty pro použití podle odstavce 2 písm. a), poskytuje tuto službu vytvářející důvěru na základě písemné smlouvy. Ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) a § 3 odst. 2 se na uchovávání dokumentů souvisejících s vydáváním systémových certifikátů použijí obdobně.

(5) Po dobu 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona lze namísto kvalifikovaného elektronického časového razítka podle § 11 použít elektronické časové razítko vydané kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru.

(6) Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru, který vydává elektronická časová razítka pro použití podle odstavce 5, poskytuje tuto službu vytvářející důvěru na základě písemné smlouvy. Ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) se na uchovávání dokumentů souvisejících s vydáváním elektronických časových razítek použije obdobně.

(7) Povinnosti podle § 6 odst. 5 až 8 zákona č. 227/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

(8) Platnost elektronických značek a systémových certifikátů není zrušením zákona č. 227/2000 Sb. dotčena.

(9) Používá-li ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona jiný právní předpis pojem uznávaná elektronická značka, rozumí se jím rovněž elektronická značka podle zákona č. 227/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, založená na systémovém certifikátu vydaném osobou, která byla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb a která je kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru.

§ 18
Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu).
2. Část pátá zákona č. 226/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu).
3. Část osmá zákona č. 517/2002 Sb., kterým se provádějí některá opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy a mění některé zákony.
4. Zákon č. 440/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů.
5. Část dvacátá osmá zákona č. 501/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím správního řádu.
6. Část třetí zákona č. 635/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o správních poplatcích.
7. Část třicátá druhá zákona č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
8. Část osmá zákona č. 110/2007 Sb., o některých opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy, souvisejících se zrušením Ministerstva informatiky a o změně některých zákonů.
9. Část druhá zákona č. 190/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
10. Část šestnáctá zákona č. 223/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o volném pohybu služeb.
11. Část stá zákona č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech.
12. Část sedmdesátá šestá zákona č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu.
13. Část první zákona č. 101/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.
14. Část čtrnáctá zákona č. 424/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění zákona č. 100/2010 Sb., a další související zákony.
16. Část druhá zákona č. 167/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
17. Část třicátá sedmá zákona č. 64/2014 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím kontrolního řádu.

18. Vyhláška č. 378/2006 Sb., o postupech kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb, o požadavcích na nástroje elektronického podpisu a o požadavcích na ochranu dat pro vytváření elektronických značek (vyhláška o postupech kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb).
19. Vyhláška č. 212/2012 Sb., o struktuře údajů, na základě kterých je možné jednoznačně identifikovat podepisující osobu, a postupech pro ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu, elektronické značky, kvalifikovaného certifikátu, kvalifikovaného systémového certifikátu a kvalifikovaného časového razítka (vyhláška o ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu).

§ 19
Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

I. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)

Název návrhu zákona: Zákon o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo vnitra	Předpokládaný termín nabytí účinnosti: dnem jeho vyhlášení
2. Cíl návrhu zákona	
Hlavním cílem předloženého návrhu zákona je adaptace národního právního řádu na část nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, která se týká služeb vytvářejících důvěru.	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ano	
Pro výkon agendy dohledového orgánu a další činnosti jsou schválena dvě nová systemizovaná služební místa. S personálními náklady na tato dvě nová místa je počítáno v rozpočtu Ministerstva vnitra na rok 2016 a následující. Dále jedno existující systemizované služební místo ze stávající struktury bude rovněž vyčleněno na výkon agendy dohledového orgánu a dalších činností. Náklady na zajištění procesů vyplývajících z nařízení pro orgán dohledu – cca 1.5 mil. Kč ročně. Nutnost vybavit orgány veřejné moci technickým a programovým vybavením v souvislosti s požadavkem na používání kvalifikovaného elektronického podpisu po skončení přechodné lhůty dvou let a případnou úpravu programového vybavení pro ověřování uznávaných elektronických podpisů a pečeti. Náklady na vybavení pracovníka tak, aby mohl vytvářet kvalifikovaný elektronický podpis, jsou rozpracovány níže v textu.	
3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: Ano	
Povinnost pro kvalifikované poskytovatele služeb vytvářejících důvěru uzavírat smlouvy o poskytování služeb písemně a uchovávat dokumenty související s poskytováním služeb vytvářejících důvěru po stanovenou dobu. Posouzení žádosti o udělení statusu kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru je spjato se správním poplatkem 25 000 Kč. Další povinnosti pro poskytovatele služeb vytvářejících důvěru plynou přímo z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014.	
3.3 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) Ano	
Nutnost vybavit orgány veřejné moci technickým a programovým vybavením v souvislosti s požadavkem na používání kvalifikovaného elektronického podpisu po skončení přechodné lhůty dvou let a případnou úpravu programového vybavení pro ověřování uznávaných elektronických podpisů a pečeti. Náklady na vybavení pracovníka tak, aby mohl vytvářet kvalifikovaný elektronický podpis, jsou rozpracovány níže v textu.	
3.4 Sociální dopady: Ne	
3.5 Dopady na životní prostředí: Ne	

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Zákon o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

1.2 Definice problému

Zákon o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce navazuje na přímo použitelný právní předpis Evropské unie – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále též „nařízení eIDAS“).

Neprovedení adaptace národního právního řádu na uvedené nařízení (konkrétně na část nařízení eIDAS týkající se služeb vytvářejících důvěru, která je použitelná od 1. července 2016) by mohlo být Evropskou komisí považováno za nesplnění povinnosti vyplývající České republice z primárního práva Evropské unie (Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování Evropské unie), přičemž by Evropská komise na základě čl. 258 Smlouvy o fungování Evropské unie mohla předložit tuto záležitost Soudnímu dvoru Evropské unie.

Nařízení eIDAS stanovuje, že některé oblasti právní úpravy budou dodefinovány na národní úrovni. Jedná se zejména o stanovení orgánu dohledu a správních deliktů za jednání v rozporu s nařízením eIDAS .

Jeden z prvních návrhů nařízení eIDAS byl představen Evropskou komisí dne 4. června 2012. Tento návrh patřil, jakožto jedno z klíčových opatření Aktu o jednotném trhu (KOM (2011)206), mezi nejvýznamnější iniciativy v oblasti budování jednotného digitálního trhu. Nařízení eIDAS má za cíl zvýšit důvěryhodnost elektronických transakcí v rámci vnitřního trhu EU. Komise zde navazuje na úkoly vytyčené v Digitální agendě pro Evropu (KOM(2010)245). Předchozí úprava oblasti elektronického podpisu byla realizována na EU úrovni prostřednictvím Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 1999/93/ES ze dne 13. prosince 1999 o zásadách Společenství pro elektronické podpisy. Tuto směrnici členské státy implementovaly do svých národních právních řádů. V praxi nicméně byla směrnice 1999/93/ES vykládána různými způsoby, a to vedlo k různým implementacím směrnice 1999/93/ES do národních právních řádů a vzniku případů, kdy nedocházelo ke vzájemnému uznávání kvalifikovaných certifikátů, respektive zaručených elektronických podpisů, které byly na těchto certifikátech založeny. Tím, že nová regulace má formu nařízení, by se mělo podobným problémům předejít.

V souvislosti s návrhem nařízení eIDAS byl Evropskou komisí zveřejněn doprovodný pracovní dokument obsahující posouzení dopadu návrhu nařízení (CELEX 52012SC0135). Komisí bylo zvažováno několik variant řešení, mezi které patřilo zrušení směrnice 1999/93/ES bez jakékoliv regulace na evropské úrovni, dále ponechání stávajícího stavu (směrnice 1999/93/ES stále platná), dále varianta posílení právní jistoty, podněcování koordinace vnitrostátního dohledu a zajištění vzájemného uznávání prostředků pro elektronickou identifikaci a varianta, která k poslední jmenované rovněž zahrnuje některé další služby vytvářející důvěru (například elektronická časová razítka).

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Problematika, jež je upravena návrhem zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, který je adaptačním právním předpisem k části nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014, která se týká služeb vytvářejících důvěru, je primárně upravena právě v tomto nařízení a jeho prováděcích aktech, případně v prováděcích aktech k jiným sekundárním pramenům komunitárního práva. Těmito prováděcími akty jsou:

- rozhodnutí Komise 2009/767/ES ze dne 16. října 2009, kterým se stanovují opatření pro usnadnění užití postupů s využitím elektronických prostředků prostřednictvím „jednotných kontaktních míst“ podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu, a to při nedostatku zvláštní právní úpravy v tomto směru,
- rozhodnutí Komise 2011/130/EU ze dne 25. února 2011, kterým se stanoví minimální požadavky na přeshraniční zpracování dokumentů elektronicky podepsaných příslušnými orgány podle směrnice 2006/123/ES Evropského parlamentu a Rady o službách na vnitřním trhu,
- prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1502 ze dne 8. září 2015, kterým se stanoví minimální technické specifikace a postupy pro úroveň záruky prostředků pro elektronickou identifikaci podle čl. 8 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu,
- prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2015/1506 ze dne 8. září 2015, kterým se stanoví specifikace pro formáty zaručených elektronických podpisů a zaručených pečeti uznávaných subjekty veřejného sektoru podle čl. 27 odst. 5 a čl. 37 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu,
- prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1501 ze dne 8. září 2015 o rámci interoperability podle čl. 12 odst. 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu,
- prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/806 ze dne 22. května 2015, kterým se stanoví specifikace týkající se podoby značky důvěry EU pro kvalifikované služby vytvářející důvěru,
- prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2015/296 ze dne 24. února 2015, kterým se stanoví procesní opatření pro spolupráci mezi členskými státy v oblasti elektronické identifikace podle čl. 12 odst. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu,
- prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2015/1505 ze dne 8. září 2015, kterým se stanoví technické specifikace a formáty důvěryhodných seznamů podle čl. 22 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu.

V současné době je problematika některých institutů, které jsou nařízením eIDAS nazývány jako služby vytvářející důvěru, upravena v zákoně č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), dále ve vyhlášce č. 378/2006 Sb., o postupech kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb, o požadavcích na nástroje elektronického podpisu a o požadavcích na ochranu dat pro vytváření elektronických značek (vyhláška o postupech kvalifikovaných poskytovatelů

certifikačních služeb), a ve vyhlášce č. 212/2012 Sb., o struktuře údajů, na základě kterých je možné jednoznačně identifikovat podepisující osobu, a postupech pro ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu, elektronické značky, kvalifikovaného certifikátu, kvalifikovaného systémového certifikátu a kvalifikovaného časového razítka (vyhláška o ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu). Zákon i uvedené vyhlášky se navrhuje zrušit.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Navrhované řešení bude mít dopad na Ministerstvo vnitra, a to zejména pokud jde o zajištění procesů vyplývajících z nařízení pro orgán dohledu.

Dále se navrhované řešení bude týkat subjektů, které poskytují služby vytvářející důvěru.

Nepřímý vliv bude mít návrh i na uživatele služeb vytvářejících důvěru.

1.5 Popis cílového stavu

Cílem regulace je adaptace národního právního řádu na část nařízení eIDAS týkající se služeb vytvářejících důvěru. Cílový stav se bude vyznačovat tím, že český právní řád bude obsahovat právní úpravu, která je nařízením eIDAS ponechána na úpravě jednotlivým členským státům. Dalším cílem je odstranění duplicit tuzemské právní úpravy s nařízením eIDAS, které by vznikly v případě nezrušení současné právní úpravy upravující zejména oblast elektronického podpisu a značek. Návrh zákona zakotvuje taktéž povinnost kvalifikovaných poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru uchovávat dokumenty související s vydáváním kvalifikovaných certifikátů pro elektronické podpisy nebo elektronické pečeteř a pro autentizaci internetových stránek.

Adaptace českého právního řádu na oblast nařízení eIDAS týkající se elektronické identifikace se předpokládá zejména formou změn zákonů, které se dotýkají oblasti elektronické identifikace ve smyslu nařízení eIDAS. Předpokládá se zejména změna zákona č. 328/1999 Sb., zákon o občanských průkazech, která upraví obsah kontaktního elektronického čipu občanského průkazu a procesy vydávání a ukončení platnosti občanského průkazu tak, aby se občanský průkaz s elektronickým kontaktním čipem mohl stát důvěryhodným prostředkem pro elektronickou identifikaci. Dále probíhají právní analýzy související s problematikou řízení a správy elektronické identifikace a národní identitní autority. Povinné uznávání prostředků pro elektronickou identifikaci, které byly vydány v rámci oznámeného systému elektronické identifikace, by mělo začít platit dnem 29. září 2018. Do této doby Česká republika plánuje ohlásit svůj národní systém elektronické identifikace.

1.6 Zhodnocení rizika spojeného s nečinností

Neprovedení adaptace národního právního řádu na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 (konkrétně na část nařízení eIDAS týkající se služeb vytvářejících důvěru) by mohlo být Evropskou komisí považováno za nesplnění povinnosti vyplývající České republice z primárního práva Evropské unie (Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování Evropské unie), přičemž by Evropská komise na základě čl. 258 Smlouvy o fungování Evropské unie mohla předložit tuto záležitost Soudnímu dvoru Evropské unie. Dalším rizikem by byla nemožnost řádně aplikovat nařízení eIDAS, neboť by nedošlo ke zřízení orgánu dohledu. Kvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru by

nemohli být sankcionováni za jednání v rozporu s právními předpisy, neboť jejich deliktní odpovědnost by nebyla upravena. V právním řádu by při neprovedení adaptace existovala ustanovení duplicitní k nařízení eIDAS.

2. Návrh variant řešení

Varianta I: Nulová varianta – zachování současného stavu

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o návrh právního předpisu, kterým se adaptuje národní právní řád na právní předpis Evropské unie (konkrétně na část nařízení eIDAS týkající se služeb vytvářejících důvěru), varianta nulová není možná. Přijetí nulové varianty by mohlo být Evropskou komisí považováno za nesplnění povinnosti vyplývající České republice z primárního práva Evropské unie (Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování Evropské unie), přičemž by Evropská komise na základě čl. 258 Smlouvy o fungování Evropské unie mohla předložit tuto záležitost Soudnímu dvoru Evropské unie.

V rámci přijetí nulové varianty hrozí nemožnost řádně aplikovat nařízení eIDAS, neboť by nedošlo ke zřízení orgánu dohledu. Kvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru by nemohli být sankcionováni za jednání v rozporu s právem, neboť jejich deliktní odpovědnost by nebyla upravena. V právním řádu by při neprovedení adaptace existovala ustanovení duplicitní k nařízení eIDAS.

Varianta II: Adaptace národního právního řádu na nařízení formou novely zákona o elektronickém podpisu

Vzhledem k tomu, že nařízení eIDAS upravuje věcnou materii upravenou zákonem o elektronickém podpisu na úrovni právního předpisu Evropské unie, který je přímo aplikovatelný a který má aplikační přednost před národním právem, musela by být podstatná část zákona o elektronickém podpisu zrušena a jeho zbytek novelizován, čímž by zcela jistě utrpěla přehlednost tohoto právního předpisu.

Varianta III: Adaptace národního právního řádu na nařízení formou vydání nového zákona

Návrh zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce se vzhledem k přímé použitelnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 omezí pouze na doplnění těch skutečností, jejichž doplnění nařízení eIDAS předvídá, a na doplnění institutů, jejichž existence je nezbytná pro řádné fungování systému služeb vytvářejících důvěru.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Nulová varianta

Neprovedení adaptace národního právního řádu by přineslo náklady za případné řízení o nesplnění povinnosti vyplývající České republice z primárního práva Evropské unie (Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování Evropské unie) potažmo za řízení před Soudním dvorem Evropské unie. Dále pak by mohly vzniknout náklady poskytovatelům služeb vytvářejících důvěru, jejichž činnost by mohla být při neprovedené adaptaci narušena.

Varianta II

Obdobně jako varianta III (vizte variantu III).

Varianta III

Na straně Ministerstva vnitra budou muset být vynaloženy náklady v souvislosti se zajištěním procesů vyplývajících z nařízení eIDAS pro orgán dohledu.

S ohledem na to, že bylo nutné navýšit počet systemizovaných služebních míst, dojde ke zvýšení mzdových nákladů. S navýšením počtu služebních míst je v systemizaci služebních míst na rok 2016 počítáno.

Pro zajištění procesů vyplývajících z nařízení eIDAS pro orgán dohledu bude nutné přijmout 2 státní zaměstnance, kteří budou zařazeni do 14. a 15. platové třídy a kteří budou dle nařízení vlády č. 302/2014 Sb., o katalogu správních činností, pověřeni stanovováním celostátních zásad a principů pro ověřování bezpečnostních systémů, nástrojů elektronického podpisu používaných poskytovateli certifikačních služeb vydávajícími kvalifikované certifikáty a prostředků pro bezpečné vytváření a ověřování zaručených elektronických podpisů, tvorbou koncepce dozoru nad činnostmi akreditovaných poskytovatelů a kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb a zejména zpracovávání směrnic k jednotnému uplatňování procesních pravidel při výkonu kontroly a při realizaci následných opatření souvisejících s touto kontrolou, tvorbou koncepce správy a aktualizace certifikačních systémů s vazbou na obdobné mezinárodní systémy v rámci budování, provozu a údržby informačních systémů veřejné správy a stanovováním celostátních zásad a principů pro provádění akreditace a atestací k působení jako akreditovaný poskytovatel kvalifikovaných certifikačních služeb včetně stanovování limitních předpokladů akreditace, například v oblasti elektronického podpisu. Výše uvedené povinnosti vycházejí z katalogu správních činností a jednotlivé správní činnosti byly stanoveny na základě podobnosti s budoucími povinnostmi orgánu dohledu. V katalogu správních činností jsou uvedené správní činnosti částečně stanoveny na základě zákona o elektronickém podpisu. Nicméně nařízení eIDAS celou řadu těchto činností dále nepředpokládá, ale naopak zavádí některé, které dříve neexistovaly. Dohledový orgán musí disponovat dostatečným personálním zajištěním tak, aby mohl plnit úlohy stanovené nařízením eIDAS, a to zejména s přihlédnutím k povinnostem podle čl. 17 a 18 nařízení. Jedná se zejména o vykonávání dohledu nad kvalifikovanými poskytovateli služeb vytvářejících důvěru a v případě zjištění nedostatků požadování nápravy a s tím související prověření, zda opravdu došlo k nápravě, dále analyzování zpráv o posouzení shody, které musejí kvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru předložit před zahájením poskytování kvalifikované služby, a dále předkládání zpráv v pravidelných intervalech v době poskytování kvalifikované služby. Mezi další povinnosti patří rovněž ověřování existence a správného uplatňování předpisů o plánech ukončení činnosti kvalifikovaných poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru, v neposlední řadě rovněž spolupráce s ostatními orgány dohledu a poskytnutí pomoci na základě žádosti o pomoc. Orgán dohledu má rovněž povinnost prostřednictvím činností následného dohledu přijmout opatření ve vztahu k nekvalifikovaným poskytovatelům služeb vytvářejících důvěru, pokud je upozorněn, že nekvalifikovaní poskytovatelé porušují povinnosti plynoucí z nařízení eIDAS.

Podle finanční rozvahy by se mělo jednat o celkové roční personální náklady ve výši 1 253 880 Kč. S personálními náklady na dvě nová místa je počítáno v rozpočtu Ministerstva

vnitřní na rok 2016 a následující. Dále bude rovněž vyčleněno jedno existující systemizované služební místo ze stávající organizační struktury na výkon agendy dohledového orgánu a dalších činností.

Uvedené požadavky vyplývají zejména z povinnosti stanovené v čl. 17 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014, podle kterého musí být orgánům dohledu zajištěny odpovídající zdroje k plnění jejich úkolů.

Orgán dohledu je podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 povinen spolupracovat a poskytovat pomoc ostatním orgánům dohledu jiných členských států tak, aby byl zajištěn jednotný výkon činností orgánů dohledu, interoperabilita přijímaných řešení a srovnatelná úroveň bezpečnosti kvalifikovaných služeb. Ke spolupráci bude náležet výměna informací o činnostech orgánů dohledu a osvědčených postupech používaných v praxi. Orgán dohledu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 bude mít více povinností než dohledový orgán podle zákona o elektronickém podpisu, kterým je Ministerstvo vnitra, a to zejména z toho důvodu, že definice služeb vytvářejících důvěru je širší a dopadá na více subjektů než zákon o elektronickém podpisu. Orgán dohledu bude dále vést správní řízení s poskytovateli služeb vytvářejících důvěru, kteří hodlají získat status kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru.

Orgán dohledu je při své činnosti povinen postupovat podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a postupovat podle jejích požadavků. V souvislosti s problematikou upravenou touto směrnicí je dále povinen spolupracovat s orgány ochrany osobních údajů, a to jak s Úřadem pro ochranu osobních údajů, tak s orgány zabývajícími se touto problematikou v ostatních členských zemích. Mezi oblasti této spolupráce náleží poskytování informací o výsledcích auditů kvalifikovaných poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru v případě zjištění porušení povinností na úseku ochrany osobních údajů.

Orgán dohledu bude podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 plnit další poměrně složitý úkol, a to výkon dohledu nad nekvalifikovanými poskytovateli služeb vytvářejících důvěru v případě, že o nich bude orgánu dohledu oznámeno, že neplní požadavky stanovené nařízením eIDAS. Vzhledem k široké definici nekvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru se bude pravděpodobně jednat o větší množství subjektů.

Orgán dohledu bude povinen poskytovat souhrnné informace Evropské komisi a Evropské agentuře pro bezpečnost sítí a informací. Dále pak bude povinen ověřovat existenci a správné uplatňování předpisů o plánech ukončení činnosti v případech, kdy kvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru ukončí svou činnost.

Z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 plynou pro poskytovatele služeb vytvářejících důvěru určité povinnosti, které musejí splnit při poskytování služeb, jedná se jak o technické aspekty, tak samozřejmě i o organizační aspekty spojené s poskytováním služeb vytvářejících důvěru. Poskytování nekvalifikovaných služeb vytvářejících důvěru je regulováno na obecné úrovni, a to zejména na základě čl. 19 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014.

Poskytování kvalifikovaných služeb vytvářejících důvěru podléhá většímu stupni regulace, kdy kvalifikovaný poskytovatel musí kromě povinností stanovených v čl. 19

nařízení splnit rovněž i další požadavky s ohledem na typ poskytované kvalifikované služby. Z tohoto důvodu bude mít nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 a navrhovaný zákon větší dopady na kvalifikované poskytovatele poskytující kvalifikované služby vytvářející důvěru než na nekvalifikované poskytovatele poskytující nekvalifikované služby vytvářející důvěru.

Je odpovědností poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru, aby přijali všechna vhodná technická a organizační opatření tak, aby byly naplněny požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014.

Rovněž u kvalifikovaných poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru lze předpokládat finanční dopady plynoucí z navrhovaného zákona – správní poplatek za podání žádosti o udělení statusu kvalifikovaného poskytovatele a kvalifikované služby vytvářející důvěry ve výši 25 000 Kč.

Další potencionální finanční náklady plynoucí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 pro kvalifikované poskytovatele služeb vytvářejících důvěru jsou náklady na provedení nezbytných technických a organizačních úprav tak, aby poskytovatel a služba, kterou poskytuje, plně vyhovovali požadavkům nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 pro kvalifikovaného poskytovatele a kvalifikovanou službu vytvářející důvěru, náklady za provedení počátečního auditu ze strany subjektu posuzování shody, náklady za pravidelné podrobení se auditu ze strany subjektu posuzování shody jednou za 24 měsíců.

Finanční dosah navrhované právní úpravy se bude týkat Ministerstva vnitra a poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru. Na straně Ministerstva vnitra se bude jednat zejména o výše uvedené mzdové náklady. Na straně poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru, kteří žádají o status kvalifikovaného poskytovatele, pak o náklady související s posouzením žádosti a analýzou zprávy o posouzení shody. Kvalifikovaní poskytovatelé ponесou náklady za provádění auditů. Poskytovatelé služeb ponесou náklady za dodržování podmínek stanovených nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 subjektům veřejného sektoru může potencionálně přinést náklady na úpravy jejich informačních systémů, zejména pokud jde o spisové služby, a dále na vybavení potřebným softwarovým a hardwarovým vybavením v souvislosti s používáním kvalifikovaných elektronických podpisů a kvalifikovaných elektronických pečeti.

Finanční náklady pak může přinést nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 i občanům, kteří dosud nevyužívali k podepisování elektronických dokumentů elektronický podpis. Pokud bude chtít občan používat kvalifikovaný elektronický podpis, bude muset vynaložit finanční prostředky na pořízení kvalifikovaného prostředku pro vytváření elektronických podpisů a na pořízení kvalifikovaného certifikátu pro elektronický podpis. Lze předpokládat, že v tomto případě se jednorázové náklady budou pohybovat do výše 2 000 Kč. Dále je třeba počítat s náklady na vystavení následných kvalifikovaných certifikátů pro elektronický podpis.

V případě, kdy občan bude používat „pouze“ zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu, k jehož vytvoření není nutné použít kvalifikovaný prostředek pro vytváření elektronických podpisů, budou se náklady pohybovat v řádu cca 500 Kč plus

pravidelné náklady za vystavení následných kvalifikovaných certifikátů pro elektronický podpis.

V souvislosti s požadavkem na používání kvalifikovaného elektronického podpisu po skončení přechodné lhůty dvou let se státní orgány a orgány dalších dotčených osob budou muset vybavit technickým a programovým vybavením. Náklady na vybavení pracovníka tak, aby mohl vytvářet kvalifikovaný elektronický podpis, se odhadují následovně:

1. pořízení kvalifikovaného prostředku pro vytváření elektronických podpisů (dále jen „QSCD“): cca 600 – 700 Kč,
2. pořízení případné čtečky čipových karet, pokud je QSCD realizováno prostřednictvím čipové karty: max. cca 500 – 600 Kč,
3. vydání kvalifikovaného certifikátu pro elektronický podpis cca 400 – 500 Kč.

Je třeba upozornit, že výše uvedené ceny jsou pouze ilustrativní. V praxi ceny mohou být sníženy v závislosti na podmínkách smlouvy (tzv. rámcové smlouvy), které mají často mezi sebou uzavřen poskytovatel na straně jedné a orgán veřejné moci na straně druhé, který poskytované služby využívá. Dále je nutné vzít v úvahu fakt, že v některých případech již pracovníci jsou vybaveni SSCD prostředkem (prostředek pro bezpečné vytváření podpisu), který bude po 1. červenci 2016 považován za QSCD prostředek. Ministerstvo vnitra nepředpokládá, že by došlo výrazným způsobem ke zvýšení poplatku za vydání kvalifikovaného elektronického podpisu oproti současnému stavu.

I přes tyto zvýšené náklady je nutno vzít v potaz, že veřejný sektor musí reflektovat změny, které se na celoevropské úrovni prostřednictvím nařízení eIDAS přijímají. Tímto opatřením bude dosaženo toho, že elektronické dokumenty vydávané orgány veřejné moci budou mít občané možnost využívat při elektronické komunikaci i v jiných členských státech Evropské unie.

Z pohledu povinného uznávání kvalifikovaného elektronického podpisu v ostatních zemích Evropské unie, lze veřejnosti doporučit používání kvalifikovaných elektronických podpisů, přestože počáteční náklady mohou být vyšší než při pořízení zaručeného elektronického podpisu založeného na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis.

3.2 Náklady

Bez ohledu na zvolenou variantu řešení, by v důsledku přímé aplikovatelnosti přineslo nařízení eIDAS samo o sobě potencionální náklady subjektům veřejného sektoru a poskytovatelům služeb vytvářejících důvěru. V této souvislosti je třeba zejména zdůraznit fakt, že nařízení eIDAS výslovně přiznává kvalifikovanému elektronickému podpisu stejné právní účinky jako vlastnoručnímu podpisu. Subjekty veřejného sektoru proto musí být náležitě vybaveni tak, aby mohli tyto kvalifikované elektronické podpisy ověřovat. Na straně poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru, kteří žádají o status kvalifikovaného poskytovatele, se pak jedná o náklady související s posouzením žádosti a analýzou zprávy o posouzení shody, dále náklady za provádění auditů a dodržování podmínek stanovených nařízením eIDAS. Náklady spojené s implementací nařízení eIDAS však řeší všechny členské státy.

Nulová varianta

Mezi náklady za nulovou variantu lze řadit náklady za případná řízení před orgány Evropské unie.

Varianta II

Obdobně jako varianta III (vizte variantu III).

Varianta III

Mezi náklady na variantu III náleží – vznik nových systemizovaných služebních míst v orgánu dohledu (1 253 880 Kč ročně), správní poplatky za podávání žádostí o udělení statusu kvalifikovaného poskytovatele a kvalifikované služby vytvářející důvěru ve výši 25 000 Kč.

3.3 Přínosy

Nulová varianta

Tato varianta nemá žádné přínosy.

Varianta II

Obdobně jako varianta III (vizte variantu III).

Varianta III

Národní právní řád bude náležitě adaptován na část nařízení eIDAS týkající se služeb vytvářejících důvěru, a nebude tak docházet k žádným nákladům uvedeným v kapitole 3.2 k nulové variantě. Orgán dohledu bude řádně zajištěn a nebudou vyvstávat problémy s aplikací nařízení eIDAS.

Oproti Variantě II má tato varianta přínos v přehlednosti právní úpravy, neboť ta bude provedena novým zákonem, který bude v souvislosti s adaptací národního právního řádu na přímo použitelný předpis Evropské unie v této věci pro adresáty normy přehlednější.

4. Návrh řešení

4.1 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Varianta III – tedy adaptace národního právního řádu na nařízení formou vydání nového zákona byla vybrána za nejvhodnější řešení. Varianta II by vytvořila nepřehlednost právní úpravy, a proto tato se zařazuje až za variantu III. Varianta I – nulová varianta se s ohledem na výše uvedené nedoporučuje přijmout a zařazuje se na poslední místo v pořadí variant.

Navrhuje se přijmout variantu III.

5. Implementace a vynuocování

Dohled nad poskytovateli služeb vytvářejících důvěru bude vykonávat Ministerstvo vnitra, jakožto orgán dohledu ve smyslu nařízení eIDAS.

V souvislosti s určením orgánu dohledu za Českou republiku bylo při rozhodování vzato v potaz několik aspektů, které hrály klíčovou roli pro finální rozhodnutí, kdo bude pověřen funkcí orgánu dohledu nad poskytovateli služeb vytvářejících důvěru. Jedním z nejdůležitějších aspektů bylo zajištění kontinuity dohledové funkce vůči poskytovatelům tak, aby přechod na režim dohledu podle nařízení eIDAS proběhl co nejplynuleji. V současné době Ministerstvo vnitra vykonává dozor nad činností akreditovaných poskytovatelů certifikačních služeb a kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb, ukládá jim opatření k nápravě a pokuty za porušení povinností podle zákona o elektronickém podpisu. Dalším aspektem, na který se kladl důraz při rozhodování, byla minimalizace dopadu na státní rozpočet. Pokud by byl orgánem dohledu zvolen jiný subjekt nadaný veřejnou mocí, který s danou agendou neměl v minulosti co dočinění, dopad na státní rozpočet by byl zřejmě větší než v případě, kdy se orgánem dohledu zvolí subjekt, který se již touto problematikou zabývá. Svou roli při rozhodování samozřejmě sehrála rovněž skutečnost, že Ministerstvo vnitra přijalo gesci nad nařízením eIDAS v České republice. Ministerstvo vnitra bylo určeno jako orgán dohledu z těchto důvodů: Ministerstvo vnitra vykonávalo podobnou činnost již v minulosti, má hlavní gesci nad nařízením eIDAS a dále snaha o minimalizaci dopadu na státní rozpočet.

Návrh zákona v souladu s nařízením eIDAS stanovuje skutkové podstaty správních deliktů, kterých se mohou dopustit poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru. Správní delikty bude v prvním stupni projednávat Ministerstvo vnitra. Za tyto správní delikty je možné uložit pokutu, jejíž výše se odvíjí od společenské škodlivosti protiprávního jednání. Pokuta totiž zasahuje často velmi citelně do majetkových i jiných práv pachatelů správních deliktů, může vyvolat i další negativní následky, a proto je výše pokut v navrhované úpravě přiměřeně přísná a odrazující (preventivně-represivní funkce) a dostatečným způsobem tak odráží typovou závažnost porušených právních povinností. Výše pokut zohledňuje též ustálenou judikaturu, podle níž nemá být ani zákonem stanovená výše pokut (tedy nejen konkrétní výměra pokuty stanovená v individuálním případě) likvidační a má přihlížet k majetkovým a osobním poměrům delikventa.

Výše pokuty za správní delikt je v návrhu zákona určena sazbou sankce, a to pevnou horní hranicí. Stanovení konkrétní výše pokuty je výsledkem správního uvážení, při němž správní orgán (zde Ministerstvo vnitra v prvním stupni) posuzuje všechny okolnosti spáchaného deliktu, možnosti nápravy u odpovědné osoby, zajištění ochrany společenských zájmů. Správní uvážení však nemůže znamenat a ani neznamená libovůli v rozhodování správního orgánu, neboť ten se musí vždy pohybovat v zákonném rámci, přičemž je zároveň vázán základními principy správního rozhodování, včetně povinnosti rozhodovat v obdobných případech obdobným způsobem.

Výše pokut byla stanovena na základě možné způsobené škody. Navrhované výše pokut je možné považovat za přiměřeně přísné, odrazující a efektivní a plní tak preventivně-represivní funkci správního trestání (k tomu srov. nálezy sp. zn. Pl ÚS 14/09 ze dne 25. října 2011, nálezy Ústavního soudu č. 405/2002 Sb. ze dne 13. srpna 2002). Oproti současné právní úpravě se maximální výše pokuty navrhuje snížit, neboť v současné době může mít limit v některých případech likvidační efekt a vykazovat problematickou míru disproporce ke stanoveným skutkovým podstatám správních deliktů (podle zákona o elektronickém podpisu lze pro celou řadu správních deliktů stanovit pokutu až do výše 10 milionů Kč). Většinu spáchaných správních deliktů bude možné postihnout podle návrhu zákona až do výše 2 milionů Kč, což lze považovat vzhledem k závažnosti jednání za dostatečné. V případě, že by byla ponechána stejná maximální výše sankcí za správní delikty jako

v zákoně o elektronickém podpisu (až 10 miliónů Kč), mohlo by to ohrozit rozvoj podnikání v této oblasti, kdy potencionální poskytovatelé (zejména kvalifikovaní) by s ohledem na rizika spojená s poskytováním služeb vytvářejících důvěru raději na tuto část trhu nevstoupili. Na druhou stranu je nutné dohled nad poskytovateli a sankce za správní delikty nastavit takovým způsobem, aby byla zaručena důvěra v poskytované služby, jak ze strany zákazníka, kterému byla služba poskytnuta, tak ze strany spoléhajících se stran.

S návrhem zákona o službách vytvářejících důvěru je spojen správní poplatek v souvislosti s posouzením žádosti o udělení statusu kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru a statusu kvalifikované služby vytvářející důvěru. Výše správního poplatku spojeného s přijetím žádosti je stanovena na 25 000 Kč a byla stanovena s ohledem na nutnost důkladného přezkumu, zda poskytovatel služeb vytvářejících důvěru a jím poskytovaná služba splňují požadavky nařízení eIDAS. Jedná se zejména o přezkum zprávy o posouzení shody vydanou subjektem posuzování shody a dále například osobním posouzením na pracovišti poskytovatele, kde jsou umístěny produkty sloužící pro poskytování služby vytvářející důvěru. Výše správního poplatku byla stanovena také s ohledem na současnou praxi, kdy správní poplatek spojený s oznámením o rozšíření služeb akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb činí rovněž 25 000 Kč.

6. Přezkum účinnosti

Vyhodnocení účinnosti právního předpisu bude prováděno průběžně, zejména ve spolupráci s poskytovateli služeb vytvářejících důvěru a rovněž na základě přijatých dotazů veřejnosti a orgánů veřejné moci. Bude nutné dbát na dodržení přechodných ustanovení stanovených v návrhu zákona, podle kterých mají například orgány veřejné moci do dvou let od nabytí účinnosti návrhu zákona povinně používat kvalifikovaný elektronický podpis. Evropská komise má rovněž podle článku 49 nařízení eIDAS povinnost provést přezkum uplatňování nařízení do 1. července 2020.

7. Konzultace a zdroje dat

V průběhu hodnocení dopadů regulace bylo téma konzultováno s akreditovanými poskytovateli certifikačních služeb a se zástupci odborné veřejnosti a akademické obce, a to na pravidelných schůzkách pracovních skupin, které byly založené k řešení problematiky adaptace nařízení eIDAS. Členy pracovní skupiny byli zaměstnanci vysokých škol, konzultanti obchodních korporací zabývající se oblastí elektronických podpisů, nezávislí novináři a publicisté, zaměstnanci veřejného sektoru a další.

II. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná úprava odpovídá ústavnímu pořádku a právnímu řádu České republiky, zejména ústavnímu zákonu č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, a usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, jako součásti ústavního pořádku České republiky.

III. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh zákona je plně v souladu se závazky, které pro Českou republiku vyplývají z jejího členství v Evropské unii. Navrhovanou úpravou se adaptuje národní právní řád na část nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014, která se týká služeb vytvářejících důvěru.

Předkládaného návrhu se týkají následující předpisy Evropské unie:

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů,
- rozhodnutí Komise 2009/767/ES ze dne 16. října 2009, kterým se stanovují opatření pro usnadnění užití postupů s využitím elektronických prostředků prostřednictvím „jednotných kontaktních míst“ podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu,
- rozhodnutí Komise 2011/130/EU ze dne 25. února 2011, kterým se stanoví minimální požadavky na přeshraniční zpracování dokumentů elektronicky podepsaných příslušnými orgány podle směrnice 2006/123/ES Evropského parlamentu a Rady o službách na vnitřním trhu,
- prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1502 ze dne 8. září 2015, kterým se stanoví minimální technické specifikace a postupy pro úroveň záruky prostředků pro elektronickou identifikaci podle čl. 8 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu,
- prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2015/1506 ze dne 8. září 2015, kterým se stanoví specifikace pro formáty zaručených elektronických podpisů a zaručených pečeti uznávaných subjekty veřejného sektoru podle čl. 27 odst. 5 a čl. 37 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu,
- prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1501 ze dne 8. září 2015 o rámci interoperability podle čl. 12 odst. 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu,
- prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/806 ze dne 22. května 2015, kterým se stanoví specifikace týkající se podoby značky důvěry EU pro kvalifikované služby vytvářející důvěru,

- prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2015/296 ze dne 24. února 2015, kterým se stanoví procesní opatření pro spolupráci mezi členskými státy v oblasti elektronické identifikace podle čl. 12 odst. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu,
- prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2015/1505 ze dne 8. září 2015, kterým se stanoví technické specifikace a formáty důvěryhodných seznamů podle čl. 22 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu.

Navrhovaná právní úprava navazuje na přímo použitelný právní předpis Evropské unie – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014. Tímto nařízením je upravena oblast pravidel pro služby vytvářející důvěru, zejména u elektronických transakcí, právní rámec pro elektronické podpisy, elektronické pečeti, elektronická časová razítka, elektronické dokumenty, služby elektronického doporučeného doručování a certifikační služby pro autentizaci internetových stránek a podmínky, za nichž členské státy uznávají prostředky pro elektronickou identifikaci fyzických a právnických osob, které spadají do oznámeného systému elektronické identifikace jiného členského státu.

Podle nařízení budou některá ustanovení o službách vytvářejících důvěru aplikovatelná od 1. července 2016. Neprovedení adaptace národního právního řádu na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 by mohlo být Evropskou komisí považováno za nesplnění povinnosti vyplývající České republice z primárního práva Evropské unie (Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování Evropské unie), přičemž by Evropská komise na základě čl. 258 Smlouvy o fungování Evropské unie mohla předložit tuto záležitost Soudnímu dvoru Evropské unie.

Z nařízení plynou tyto věcné okruhy adaptace:

- 1) Vnitrostátní orgány členského státu jsou povinny zajistit odpovídající opatření pro plnění úkolů v oblasti dohledu.
- 2) Vnitrostátní orgány členského státu jsou povinny zřídit ve formě vhodné pro automatické zpracování, udržovat a zabezpečeným způsobem zveřejňovat důvěryhodné seznamy.
- 3) V rámci vnitrostátního práva je třeba zajistit, aby se na poskytovatele služeb vytvářejících důvěru vztahovaly vhodné sankce za porušení nařízení a adaptačního zákona.
- 4) Členské státy mohou v souladu s právem Unie zachovat nebo zavést vnitrostátní předpisy týkající se služeb vytvářejících důvěru, pokud dané služby nejsou tímto nařízením plně harmonizovány.

Vzhledem ke skutečnosti, že v návaznosti na nařízení eIDAS má být upravena oblast právních vztahů, která sice právními předpisy upravena je, a to konkrétně zákonem o elektronickém podpisu, ale novelizace tohoto právního předpisu by byla z důvodu nutnosti upravovat velké množství ustanovení značně nepřehledná, bylo zvoleno legislativní řešení spočívající ve vydání nového zákona – zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

Judikatura soudních orgánů Evropské unie se dané problematiky nedotýká. Tuto oblast neupravují ani jiné mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána. Návrh zákona není v rozporu s právními akty Evropské unie, obecnými právními zásadami práva Evropské unie ani s legislativními záměry a návrhy předpisů Evropské unie.

IV. Zhodnocení korupčních rizik

Předkládaný návrh zákona nezvyšuje oproti dosavadní právní úpravě korupční rizika, neboť podstata navrhované právní úpravy je takového charakteru, který by neměl mít na korupci jako takovou negativní vliv. Vzhledem k obsahu právní úpravy tak nebyla shledána žádná rizika, která by mohla vést ke korupčnímu jednání.

V rámci posuzování korupčních rizik jsou dále hodnocena tato kritéria:

1. Přiměřenost

Předmětný návrh je svým rozsahem přiměřený množině vztahů, které má upravovat. Předpis neúměrně nerozšiřuje kompetence orgánu veřejné správy. Ministerstvo vnitra, jakožto orgán dohledu, bude pověřeno vykonáváním dohledu nad poskytovateli služeb vytvářejících důvěru.

2. Efektivita

Vzhledem k tomu, že v rámci Evropské unie budou fungovat stejná pravidla, bude právní úprava efektivní. Orgán dohledu bude personálně zajištěn tak, aby mohl vynucovat dodržování regulace dané pro tuto oblast zejména nařízením eIDAS.

3. Odpovědnost

V zákoně je dostatečně určena odpovědnost jednotlivých subjektů, ať už Ministerstva vnitra jako orgánu dohledu a orgánu, který rozhoduje o udělování statusu kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru a projednává v prvním stupni správní delikty, tak poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru.

4. Opravné prostředky

Na přestupky spáchané fyzickými osobami se vztahují pravidla stanovená v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Obecně pro rozhodování o přidělování statusu kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru se použije správní řád.

5. Kontrolní mechanismy

Návrh zákona neupravuje kontrolní mechanismy v oblasti služeb vytvářejících důvěru. Ty jsou stanoveny přímo v nařízení eIDAS.

6. Poptávková strana

Nedochází ke změně podstaty současného stavu. Ve správním řízení bude rozhodovat Ministerstvo vnitra. Ve věci udělování statusu kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru bude rozhodováno tak často, jak budou poskytovatelé o tento status žádat. O udělení statusu bude v prvním stupni správního řízení rozhodovat podle správního řádu Ministerstvo vnitra.

7. Nabídková strana

Návrh zákona nepřináší zásadní náklady poskytovatelům služeb vytvářejících důvěru, neboť všechny změny s dopadem na trh upravuje nařízení eIDAS. Posouzení žádosti o udělení statusu kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru a kvalifikované služby vytvářející důvěru je spjato se správním poplatkem.

8. Shoda se známou dobrou praxí

Návrh zákona se shoduje se starou známou dobrou praxí, která není zásadně měněna.

V. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů a k diskriminaci

Navrhovaná právní úprava neobsahuje žádná ustanovení, která by narušovala právo na rovné zacházení a vedla k diskriminaci. Z hlediska principů rovnosti mužů a žen je návrh novely zákona neutrální, neboť navrhovaná právní úprava nemá bezprostřední, ani sekundární dopady na rovnost mužů a žen a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky.

Navrhovaná právní úprava nepřipouští diskriminační přístup. Povinnosti jsou stanoveny pro všechny občany bez rozdílu pohlaví, náboženské či politické příslušnosti. Návrh je v souladu zejména s čl. 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikované ve Sbírce zákonů pod číslem 209/1992 Sb.), neboť zaručuje stejná práva a povinnosti bez diskriminace založené na jakémkoli důvodu, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní menšině, majetek, rod nebo jiné postavení.

Z navrhované právní úpravy neplynou nepříznivé důsledky pro ochranu soukromí a osobních údajů a je jím respektována ochrana osobních údajů v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Navrhovaná úprava nezakládá nové zpracování osobních údajů oproti dosavadní právní úpravě. Orgán dohledu je při své činnosti povinen postupovat podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a postupovat podle jejích požadavků. V souvislosti s problematikou upravenou touto směrnicí je dále pak povinen spolupracovat s orgány ochrany osobních údajů (Úřadem pro ochranu osobních údajů). Mezi oblastmi této spolupráce náleží poskytování informací o výsledcích auditů kvalifikovaných poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru v případě zjištění porušení povinností na úseku ochrany osobních údajů.

Nařízení eIDAS předpokládá úzkou spolupráci orgánů dohledu a orgánů pro ochranu osobních údajů v souvislosti s audity kvalifikovaných poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru [čl. 17 odst. 4 písm. f)]. V případě, že z výsledku auditu kvalifikovaného poskytovatele vyplyne, že kvalifikovaný poskytovatel porušuje pravidla týkající se ochrany osobních údajů, bude Ministerstvo vnitra jako orgán dohledu v České republice bez zbytečného odkladu informovat Úřad na ochranu osobních údajů o výsledku auditu stran porušení pravidel na ochranu osobních údajů spolu s identifikací dotčeného kvalifikovaného poskytovatele.

V případě, že orgán dohledu obdrží od kvalifikovaného nebo nekvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru oznámení o narušení bezpečnosti nebo ztrátě integrity podle čl. 20 odst. 2 nařízení eIDAS, jež má významný dopad na uchovávané osobní údaje, Ministerstvo vnitra bez zbytečného odkladu informuje Úřad na ochranu osobních údajů formou oficiálního dopisu. Obsahem dopisu budou informace získané z oznámení obdrženého od poskytovatele, které se týkají bližších detailů možného ohrožení nebo zneužití uchovávaných osobních údajů.

Součinnost orgánu dohledu s Úřadem pro ochranu osobních údajů bude uskutečňována tak, aby ministerstvo poskytovalo součinnost Úřadu pro ochranu osobních údajů jako ústřednímu správnímu úřadu pro oblast ochrany osobních údajů, avšak vždy tak, aby nebyla

limitována dozorová působnost Úřadu pro ochranu osobních údajů vůči ministerstvu při zpracování osobních údajů podle tohoto zákona.

Východiskem pro úspěšnou součinnost je důsledný postup podle § 25 odst. 3 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), doplněný o spontánní adresné poskytování informací rovněž nad rámec § 26 kontrolního řádu. Bude nastolen stav, kdy orgán dohledu bude Úřadu pro ochranu osobních údajů poskytovat zejména spontánně poznatky, popř. zjištění a závěry z kontrol, které prokazují nedodržení některé z povinností vyplývajících poskytovatelům služeb vytvářejících důvěru z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 a popř. z návrhu tohoto zákona nebo takovému stavu plnění povinností podle zákona č. 101/2000 Sb. nasvědčují a dále poznatky a informace získané jinou formou v rámci výkonu působnosti podle příslušných ustanovení tohoto návrhu zákona. Takové informace a poznatky se budou týkat například závažných narušení bezpečnosti při zpracování osobních údajů poskytovateli služeb vytvářejících důvěru, ať již byly způsobeny samotnými poskytovateli, nebo poskytovatelé jsou takovým jednáním poškozeni. V případě zjištěných bezpečnostních incidentů by orgán dohledu měl Úřad pro ochranu osobních údajů informovat i o opatřeních, která v reakci na ně přijalo samo, nebo o nichž bylo informováno dotčenými poskytovateli služeb vytvářejících důvěru nebo jinými subjekty.

Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru je povinen poskytovat kvalifikované služby vytvářející důvěru na základě písemné smlouvy. Není možné se vyhnout tomu, aby v rámci tohoto smluvního písemného právního vztahu nedocházelo ke zpracování osobních údajů. Za takové zpracování osobních údajů podle pravidel právních předpisů, které problematiku zpracování osobních údajů upravují, ponese odpovědnost kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru.

B. Zvláštní část

Obecně:

Navrhovaný zákon zaujímá ve vztahu k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES „minimalistický přístup“, v zákoně je tak upraveno pouze to, co nařízení eIDAS výslovně nechává na úpravu vnitrostátním právním řádem. Jedná se o adaptační právní předpis k nařízení eIDAS, který však neřeší veškeré oblasti tohoto nařízení, ale toliko ty jeho části, které budou aplikovatelné od 1. července 2016, tzn. problematiku služeb vytvářejících důvěru.

Nařízení eIDAS rozlišuje několik základních druhů elektronických podpisů – elektronický podpis, zaručený elektronický podpis, zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis a kvalifikovaný elektronický podpis. Z pohledu nařízení eIDAS kvalifikovaný elektronický podpis nabízí nejvyšší míru záruky v autenticitu elektronického podpisu – elektronický podpis byl vytvořen osobou, pro kterou byl vydán kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis (podepisující osobou). Bezpečnost tohoto typu elektronického podpisu je zajištěna použitím kvalifikovaného prostředku pro vytváření elektronických podpisů. Pouze kvalifikovanému elektronickému podpisu přiznává nařízení eIDAS stejné právní účinky jako vlastnoručnímu podpisu a tento elektronický podpis musí být uznáván ve všech členských státech.

Nicméně ne ve všech případech je nutné trvat na použití nejvyššího typu elektronického podpisu. V rámci komunikace vůči v zákoně uvedeným subjektům se navrhuje možnost použít vedle kvalifikovaného elektronického podpisu zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis (jedná se o elektronický podpis, který poskytuje nižší úroveň záruky, než kvalifikovaný elektronický podpis, neboť tento elektronický podpis se nevytváří s pomocí prostředku pro bezpečné vytváření elektronického podpisu).

V případech, kdy je požadováno podepsání kvalifikovaným elektronickým podpisem, je třeba upozornit na skutečnost, že ne všechny osoby, které v současné době podepisují dokumenty uznávaným elektronickým podpisem, budou moci po 1. červenci 2016, tj. po aplikovatelnosti ustanovení nařízení eIDAS týkajících se služeb vytvářejících důvěru, vytvářet kvalifikované elektronické podpisy. Počet uživatelů disponujících kvalifikovaným prostředkem pro vytváření elektronických podpisů, který je prerekvizitou pro vytvoření kvalifikovaného elektronického podpisu, bude jistě v budoucnu stoupat, ale rapidně zřejmě až s účinností ustanovení nařízení eIDAS týkajících se služeb vytvářejících důvěru. Z tohoto důvodu se navrhuje 2leté přechodné období, po které bude možné namísto kvalifikovaného elektronického podpisu používat zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu. Po uplynutí tohoto období bude k podepisování elektronickým podpisem možné použít pouze kvalifikovaný elektronický podpis, což znamená, že podepisující osoby se budou muset vybavit kvalifikovaným prostředkem pro vytváření elektronických podpisů. S ohledem na skutečnost, že většina orgánů veřejné moci, na které bude povinnost podepisovat elektronické dokumenty kvalifikovaným elektronickým podpisem dopadat především, je již v současné době vybavena některou formou čipové karty pro vytváření elektronických podpisů (ačkoliv ne vždy se jedná o prostředek pro bezpečné vytváření elektronického podpisu), a tedy počítá s finančními náklady na obnovu těchto čipových karet, by tato skutečnost neměla představovat pro orgány veřejné moci zvýšené náklady.

Dokumenty nepodepsané kvalifikovaným elektronickým podpisem nemusí být považovány za podepsané ve všech členských státech Evropské unie, to lze zaručit pouze u kvalifikovaného elektronického podpisu. Je tedy žádoucí, aby orgány veřejné moci přistoupily k podepisování kvalifikovaným elektronickým podpisem jakmile to bude s ohledem na technické a finanční podmínky možné a nečekaly s pořízením kvalifikovaného prostředku pro vytváření elektronického podpisu až po uplynutí 2letého přechodného období.

Obdobně jako u elektronického podpisu rozlišuje nařízení eIDAS několik základních druhů elektronických pečeti – elektronickou pečeť, zaručenou elektronickou pečeť, zaručenou elektronickou pečeť založenou na kvalifikovaném certifikátu pro elektronickou pečeť a kvalifikovanou elektronickou pečeť. Z pohledu nařízení eIDAS kvalifikovaná elektronická pečeť nabízí nejvyšší míru záruky v autenticitu elektronické pečeti – elektronická pečeť byla vytvořena osobou, pro kterou byl vydán kvalifikovaný certifikát pro elektronickou pečeť (pečetící osobou). Bezpečnost tohoto typu elektronické pečeti je zajištěna použitím kvalifikovaného prostředku pro vytváření elektronických pečeti. Jak je stanoveno v nařízení eIDAS, u kvalifikované elektronické pečeti platí domněnka integrity dat a správnosti původu těchto dat, s nimiž je kvalifikovaná elektronická pečeť spojena. Certifikát pro elektronickou pečeť lze vydat pouze právnické osobě, nikoliv i fyzické osobě jako v případě kvalifikovaného systémového certifikátu podle zákona č. 227/2000 Sb.

Elektronické pečeti by měly sloužit jako důkaz toho, že elektronický dokument vydala určitá právnická osoba, a dále poskytovat jistotu o původu a integritě dokumentu. Elektronické pečeti mohou být ze své podstaty použity pro strojové opatřování dokumentů elektronickou pečetí. Jejich největší použití v souvislosti se strojovým opatřováním se předpokládá tam, kde je nutné prokázat původ a integritu dokumentu např. v případě výpisu z informačních systémů, doručky z podatelny apod. Pro tyto případy by se měla použít zejména zaručená elektronická pečeť založená na kvalifikovaném certifikátu. Zaručené elektronické pečeti budou ve velké míře používat rovněž poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru při poskytování služeb vytvářejících důvěru (např. při vydávání kvalifikovaných certifikátů, neboť ty musí být zapečetěny zaručenou elektronickou pečetí, případně podepsány zaručeným elektronickým podpisem).

K 1. červenci 2016 patrně nebudou v České republice existovat kvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru vydávající kvalifikované certifikáty pro elektronické pečeti a kvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru vydávající kvalifikovaná časová razítka. Akreditovaní poskytovatelé certifikačních služeb podle zákona č. 227/2000 Sb. (respektive ověřovatelé vydávající kvalifikovaná osvědčení podle směrnice 1999/93/ES) budou totiž od 1. července 2016 s ohledem na čl. 51 odst. 3 nařízení eIDAS považováni za kvalifikované poskytovatele služeb vytvářejících důvěru pouze pro kvalifikovanou službu vydávání kvalifikovaných certifikátů, a to nejdéle do 1. července 2017. Zahájení poskytování kvalifikované služby vytvářející důvěru spočívající ve vydávání kvalifikovaných certifikátů pro elektronické pečeti bude možné teprve po ověření, zda služba splňuje požadavky na ni kladené nařízením eIDAS Ministerstvem vnitra a následném udělení statusu kvalifikované služby. Na posouzení má Ministerstvo vnitra lhůtu 3 měsíců. Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru může začít poskytovat kvalifikovanou službu vytvářející důvěru teprve poté, co byl tento status vyznačen v důvěryhodných seznamech podle čl. 22 odst. 1 nařízení eIDAS.

Podle čl. 21 nařízení eIDAS poskytovatel služeb vytvářejících důvěru musí před zahájením poskytování kvalifikovaných služeb vytvářejících důvěru předložit orgánu dohledu oznámení o svém úmyslu zahájit poskytování kvalifikovaných služeb vytvářejících důvěru. Spolu s tímto oznámením musí rovněž předložit zprávu o posouzení shody, která je vydaná subjektem posuzování shody. Subjekt posuzování shody je podle čl. 3 odst. 18 nařízení eIDAS subjekt vymezený v čl. 2 bodě 13 nařízení (ES) č. 765/2008, který je v souladu s uvedeným nařízením akreditován jako způsobilý provádět posuzování shody kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru a jím poskytovaných kvalifikovaných služeb vytvářejících důvěru. Akreditační schéma pro akreditaci těchto subjektů se připravuje na evropské úrovni, nicméně zatím nebylo jasné stanoveno, kdy bude dokončeno. Subjekty posuzování shody by měly být akreditovány národními akreditačními ústavy. Dále je nutné počítat s časem potřebným pro samotné provedení akreditace subjektů posuzování shody. Při tomto procesu se musí ověřit, zda je subjekt posuzování shody způsobilý provádět posuzování shody u kvalifikovaných poskytovatelů služeb vytvářejících důvěru. V neposlední řadě je třeba brát také v úvahu potřebný čas k vykonání samotného auditu a potřebný čas pro orgán dohledu k ověření, zda poskytovatel služeb vytvářejících důvěru a jím poskytovaná služba splňují požadavky nařízení eIDAS na kvalifikovaného poskytovatele a na kvalifikovanou službu vytvářející důvěru.

Návrh zákona neobsahuje ustanovení upravující elektronické značky, které byly definovány v zákoně č. 227/2000 Sb. Systémové certifikáty nicméně zůstávají platné do konce doby jejich platnosti (což deklarují i přechodná ustanovení). Označovat data elektronickými značkami bude i nadále možné, a to do konce doby platnosti příslušných systémových certifikátů, které byly vydány akreditovanými poskytovateli certifikačních služeb na základě zákona o elektronickém podpisu.

Návrh zákona v souladu s pravidly pro adaptaci právních předpisů České republiky na nařízení neobsahuje ustanovení, které by definovalo pojmy používané nařízením eIDAS. Základní pojmy, které používá i navrhovaný zákon, jsou definovány zejména v čl. 3 nařízení eIDAS.

Pro účely nařízení eIDAS a navrhovaného zákona se rozumí:

- „podepisující osobou“ fyzická osoba, která vytváří elektronický podpis;
- „elektronickým podpisem“ data v elektronické podobě, která jsou připojena k jiným datům v elektronické podobě nebo jsou s nimi logicky spojena, a která podepisující osoba používá k podepsání;
- „zaručeným elektronickým podpisem“ elektronický podpis, který splňuje požadavky stanovené v článku 26 nařízení;
- „kvalifikovaným elektronickým podpisem“ zaručený elektronický podpis, který je vytvořen kvalifikovaným prostředkem pro vytváření elektronických podpisů a který je založen na kvalifikovaném certifikátu pro elektronické podpisy;
- „daty pro vytváření elektronických podpisů“ jedinečná data, která podepisující osoba používá k vytváření elektronických podpisů;
- „certifikátem pro elektronický podpis“ elektronické potvrzení, které spojuje data pro ověřování platnosti elektronických podpisů s určitou fyzickou osobou a potvrzuje alespoň jméno nebo pseudonym této osoby;
- „kvalifikovaným certifikátem pro elektronický podpis“ certifikát pro elektronický podpis, který je vydán kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru a splňuje požadavky stanovené v příloze I nařízení;
- „službou vytvářející důvěru“ elektronická služba, která je zpravidla poskytována

za úplatu a spočívá:

a) ve vytváření, ověřování shody a ověřování platnosti elektronických podpisů, elektronických pečeti nebo elektronických časových razítek, služeb elektronického doporučeného doručování a certifikátů souvisejících s těmito službami nebo

b) ve vytváření, ověřování shody a ověřování platnosti certifikátů pro autentizaci internetových stránek nebo

c) v uchovávání elektronických podpisů, pečeti nebo certifikátů souvisejících s těmito službami;

- „kvalifikovanou službou vytvářející důvěru“ služba vytvářející důvěru, která splňuje použitelné požadavky stanovené v nařízení;
- „poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru“ fyzická nebo právnická osoba, která poskytuje jednu či více služeb vytvářejících důvěru buď jako kvalifikovaný, nebo jako nekvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru;
- „kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru“ poskytovatel služeb vytvářejících důvěru, který poskytuje jednu či více kvalifikovaných služeb vytvářejících důvěru a kterému orgán dohledu udělil status kvalifikovaného poskytovatele;
- „prostředkem pro vytváření elektronických podpisů“ konfigurované programové vybavení nebo technické zařízení, které se používá k vytváření elektronických podpisů;
- „kvalifikovaným prostředkem pro vytváření elektronických podpisů“ prostředek pro vytváření elektronických podpisů, který splňuje požadavky stanovené v příloze II nařízení;
- „pečetící osobou“ právnická osoba, která vytváří elektronickou pečeť;
- „elektronickou pečetí“ data v elektronické podobě, která jsou připojena k jiným datům v elektronické podobě nebo jsou s nimi logicky spojena s cílem zaručit jejich původ a integritu;
- „zaručenou elektronickou pečetí“ elektronická pečeť, která splňuje požadavky stanovené v článku 36 nařízení;
- „kvalifikovanou elektronickou pečetí“ zaručená elektronická pečeť, která je vytvořena pomocí kvalifikovaného prostředku pro vytváření elektronických pečeti a která je založena na kvalifikovaném certifikátu pro elektronickou pečeť;
- „daty pro vytváření elektronických pečeti“ jedinečná data, která pečetící osoba používá k vytváření elektronických pečeti;
- „certifikátem pro elektronickou pečeť“ elektronické potvrzení, které spojuje data pro ověřování platnosti elektronických pečeti s určitou právnickou osobou a potvrzuje název této osoby;
- „kvalifikovaným certifikátem pro elektronickou pečeť“ certifikát pro elektronickou pečeť, který je vydán kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru a splňuje požadavky stanovené v příloze III nařízení;
- „prostředkem pro vytváření elektronických pečeti“ konfigurované programové vybavení nebo technické zařízení, které se používá k vytváření elektronických pečeti;
- „kvalifikovaným prostředkem pro vytváření elektronických pečeti“ prostředek pro vytváření elektronických pečeti, který přiměřeně splňuje požadavky stanovené v příloze II nařízení;
- „elektronickým časovým razítkem“ data v elektronické podobě, která spojují jiná data v elektronické podobě s určitým okamžikem a prokazují, že tato jiná data existovala v daném okamžiku;
- „kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem“ elektronické časové razítko, které

- splňuje požadavky stanovené v článku 42 nařízení;
- „elektronickým dokumentem“ jakýkoli obsah uchovávaný v elektronické podobě, zejména jako text nebo zvuková, vizuální nebo audiovizuální nahrávka;
 - „certifikátem pro autentizaci internetových stránek“ potvrzení, které umožňuje autentizovat internetové stránky a spojuje je s fyzickou nebo právnickou osobou, jíž je certifikát vydán;
 - „kvalifikovaným certifikátem pro autentizaci internetových stránek“ certifikát pro autentizaci internetových stránek, který je vydán kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru a splňuje požadavky stanovené v příloze IV nařízení; „data pro ověřování platnosti“ data, která se používají k ověření platnosti elektronického podpisu nebo elektronické pečeti a
 - „ověřováním platnosti“ postup ověřující shodu a potvrzující platnost elektronického podpisu nebo elektronické pečeti.

K § 1

V zájmu snazší orientace adresáta zákona paragraf deklaruje obsah zákona.

K § 2

V daném ustanovení je zakotven požadavek na kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru poskytovat kvalifikované služby vytvářející důvěru na základě písemné smlouvy. Stanovený požadavek je převzat ze zákona o elektronickém podpisu a reflektuje aktuální osvědčivší se praxi. Písemná forma smlouvy zahrnuje listinnou i elektronickou podobu, projevy vůle stran smlouvy však nemusí být obsaženy v témže dokumentu.

Jak vyplývá z čl. 3 odst. 19 nařízení eIDAS, poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která poskytuje jednu či více služeb vytvářejících důvěru buď jako kvalifikovaný, nebo jako nekvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru. Kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru podle čl. 3 odst. 20 nařízení eIDAS je poskytovatel služeb vytvářejících důvěru, který (1) poskytuje kvalifikovanou službu vytvářející důvěru a (2) kterému orgán dohledu udělil status kvalifikovaného poskytovatele (přičemž vznik oprávnění poskytovat kvalifikovanou službu je vázán na okamžik vyznačení statusu v tzv. důvěryhodných seznamech podle čl. 22 nařízení eIDAS).

K § 3

Ustanovení vychází z čl. 24 odst. 2 písm. h) nařízení eIDAS, které jako důvod tohoto uchování uvádí především potřebu poskytnutí důkazů v soudním a správním řízení a zajištění kontinuity služby. Poskytovatel je povinen uchovávat zejména smlouvu uzavřenou s příjemcem služby, potvrzení o převzetí certifikátu jeho držitelem apod. Povinnost uchovávat výše uvedené dokumenty byla stanovena rovněž v zákoně č. 227/2000 Sb., přičemž v navrhovaném zákoně došlo na základě dosavadních zkušeností ke zkrácení lhůty pro uchování údajů umožňující následnou jednoznačnou identifikaci žadatele o vydání kvalifikovaného certifikátu nebo totožnost fyzické osoby oprávněné jednat za právnickou osobu žádající o vydání kvalifikovaného certifikátu pro elektronickou pečeť z 20 let na 15 let.

Při stanovení lhůt na uchování dokumentů a údajů souvisejících s vydáváním kvalifikovaných certifikátů byl brán ohled na definované lhůty pro uchování některých

dokumentů, které mohou být vedeny v elektronické podobě – např. účetní doklady, daňové doklady. V soukromoprávní oblasti může být právní jednání zachyceno v elektronické podobě za předpokladu, že elektronické prostředky umožňují zachycení jeho obsahu a určení jednající osoby. K platnosti právního jednání učiněného v písemné formě se také vyžaduje podpis jednajícího (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Pokud bude tento podpis jednajícího ve formě zaručeného elektronického podpisu založeného na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis nebo ve formě kvalifikovaného elektronického podpisu, je na místě zajistit, aby bylo možné po dostatečně dlouhou dobu zjistit, komu byl kvalifikovaný certifikát, na kterém je tento podpis založen, vydán. V závislosti na typu smlouvy a předmětnému plnění, mohou být smlouvy uzavřeny i na delší časové období a tento fakt je nutné rovněž reflektovat při stanovení lhůt pro uchování dokumentů a údajů souvisejících s vydáváním kvalifikovaných certifikátů.

Počátek plynutí lhůty stanoví podle § 66 odst. 4 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, (na jehož použití § 3 návrhu zákona odkazuje) spouštěcí událost, kterou se rozumí vyřízení dokumentu nebo uzavření spisu, respektive jiná skutečnost stanovená původcem pro příslušný dokument nebo spis jako spouštěcí událost. Způsob počítání lhůty upravuje § 15 odst. 4 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby. Podle tohoto ustanovení se lhůta určuje počtem celých roků počítaných od 1. ledna kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, v němž nastala spouštěcí událost.

Navrhovanou právní úpravou nedochází ke stanovení obecné povinnosti k novému zpracování osobních údajů, neboť se jedná o převzetí současné regulace stanovené v § 6 zákona č. 227/2000 Sb. Navrhovaná právní úprava samozřejmě představuje určitý zásah do soukromí osob, kterým byl vydán kvalifikovaný certifikát, neboť bude docházet k uchovávání dokumentů souvisejících s vydáváním těchto certifikátů, které obsahují i osobní údaje. Při zpracování těchto osobních údajů povinné subjekty, tedy konkrétně kvalifikovaní poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru, obligatorně postupují v souladu s příslušnou právní úpravou regulující zpracovávání osobních údajů, tedy zákonem č. 101/2000 Sb. a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob. Tato úprava nepřináší administrativní zátěž pro občany. Přínosem navrhované regulace je výše zmíněné dokazování ve správních a soudních řízeních.

Je potřeba zdůraznit, že adaptace národního právního řádu na evropskou regulaci přinese jistou změnu v oblasti výkonu státní správy vůči soukromoprávním subjektům. Ministerstvo vnitra bude nově plnit roli orgánu, který bude mít za povinnost dohlížet nad poskytovateli služeb vytvářejících důvěru. Jak bylo uvedeno výše, tito poskytovatelé se při své činnosti nevyhnou zpracovávání osobních údajů svých klientů a tento návrh zákona dokonce upravuje zpracovávání osobních údajů na základě zákona ve smyslu § 5 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů. Ministerstvo vnitra nebude v rámci výkonu činnosti dohledu primárně kontrolovat, jak poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru zpracovávají osobní údaje, neboť orgánem státní správy, kterému náleží činnost výkonu dozoru nad dodržováním zákonem stanovených povinností při zpracování osobních údajů, zůstává i v tomto případě podle obecných právních předpisů Úřad pro ochranu osobních údajů. Ministerstvo vnitra, i ve světle nově připravované evropské regulace, bude Úřad pro ochranu osobních údajů informovat, pokud se ze své činnosti dozví, že poskytovatelé služeb vytvářejících důvěru zpracovávají osobní údaje v rozporu se zákonem.

Pro účely nařízení eIDAS a navrhovaného zákona se rozumí:

- „kvalifikovaným certifikátem pro elektronický podpis“ certifikát pro elektronický podpis, který je vydán kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru a splňuje požadavky stanovené v příloze I nařízení;
- „kvalifikovaným certifikátem pro elektronickou pečeť“ certifikát pro elektronickou pečeť, který je vydán kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru a splňuje požadavky stanovené v příloze III nařízení;
- „kvalifikovaným certifikátem pro autentizaci internetových stránek“ certifikát pro autentizaci internetových stránek, který je vydán kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru a splňuje požadavky stanovené v příloze IV nařízení; „data pro ověřování platnosti“ data, která se používají k ověření platnosti elektronického podpisu nebo elektronické pečeti a
- „kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem“ elektronické časové razítko, které splňuje požadavky stanovené v článku 42 nařízení.

K § 4

Nařízení eIDAS v čl. 24 odst. 2 písm. h) stanovuje povinnost pro kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru po přiměřenou dobu, i poté, co ukončil svou činnost kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru, evidovat a zpřístupňovat veškeré příslušné informace týkající se dat, která vydal a obdržel, zejména pro účely poskytnutí důkazů v soudním a správním řízení a pro účely zajištění kontinuity služby. V případě, že kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru nemůže z jakýchkoliv důvodů splnit po ukončení své činnosti, tedy i při svém zániku, se kterým je logicky spojeno ukončení činnosti, tuto povinnost, je účelné, a to zejména z důvodu zachování důkazů pro případné soudní či správní řízení [jak již plyne z dikce čl. 24 odst. 2 písm. h) nařízení eIDAS], aby tuto evidenci bezodkladně předal jinému kvalifikovanému poskytovateli služeb vytvářejících důvěru, respektive není-li to možné, Ministerstvu vnitra.

Kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru rozumí nařízení eIDAS poskytovatele služeb vytvářejících důvěru, který poskytuje jednu či více kvalifikovaných služeb vytvářejících důvěru a kterému orgán dohledu udělil status kvalifikovaného poskytovatele. Poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru je pak třeba v souladu s nařízením eIDAS rozumět fyzickou nebo právnickou osobu, která poskytuje jednu či více služeb vytvářejících důvěru buď jako kvalifikovaný nebo nekvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru.

Navrhovaná úprava koncepčně vychází z ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 227/2000 Sb., která rovněž stanovovala obdobnou povinnost kvalifikovaného poskytovatele certifikačních služeb při ukončení činnosti.

K § 5 až 7 obecně

Uvedená ustanovení obsahují obecná pravidla podepisování elektronickým podpisem, pečetění elektronickou pečetí a označování elektronickým časovým razítkem, pokud jde o výběr jejich typů. Pravidla je nutno chápat jako obecnou úpravu. Zvláštní zákony (například zákon o zadávání veřejných zakázek, volební zákony) obsahují speciální úpravu, kterou tato pravidla „zmírňují“, např. povolením použití i nižší úrovně elektronického podpisu („obyčejný“ elektronický podpis, zaručený elektronický podpis) nebo tím, že elektronický podpis nevyžadují, případně naopak obecná pravidla zpřísňují, např. požadavkem pouze na kvalifikovaný elektronický podpis.

Pro účely nařízení eIDAS a navrhovaného zákona se rozumí:

- „podepisující osobou“ fyzická osoba, která vytváří elektronický podpis;
- „elektronickým podpisem“ data v elektronické podobě, která jsou připojena k jiným datům v elektronické podobě nebo jsou s nimi logicky spojena, a která podepisující osoba používá k podepsání;
- „zaručeným elektronickým podpisem“ elektronický podpis, který splňuje požadavky stanovené v článku 26 nařízení;
- „kvalifikovaným elektronickým podpisem“ zaručený elektronický podpis, který je vytvořen kvalifikovaným prostředkem pro vytváření elektronických podpisů a který je založen na kvalifikovaném certifikátu pro elektronické podpisy a

K § 5

Pro subjekty uvedené v tomto ustanovení je stanovena povinnost podepisovat elektronické dokumenty výlučně kvalifikovaným elektronickým podpisem. Důvodem pro stanovení tohoto postupu je skutečnost, že pouze tomuto typu elektronického podpisu přiznává nařízení eIDAS stejné právní účinky jako vlastnoručnímu podpisu a musí být uznáván ve všech členských státech.

Z pohledu nařízení eIDAS kvalifikovaný elektronický podpis nabízí nejvyšší míru záruky v autenticitu elektronického podpisu – elektronický podpis byl vytvořen osobou, pro kterou byl vydán kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis, tzv. podepisující osobou. Bezpečnost kvalifikovaného elektronického podpisu je zajištěna použitím kvalifikovaného prostředku pro vytváření elektronických podpisů.

Je třeba artikulovat skutečnost, že toto ustanovení, podobně jako následující § 6 a 7, nevylučuje použití jiných podpisových technik a technologií mimo technologii elektronického podpisu, např. fikce podpisu podle § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, což vyjadřuje formulací „K podepisování elektronickým podpisem“.

Okruh subjektů, na které pravidla obsažená v § 5 dopadají, se vymezuje jednak v kontextu právní úpravy archivnictví a spisové služby, koresponduje tedy s množinou tzv. veřejnoprávních původců, tj. entit nadaných povinností vykonávat spisovou službu (§ 3 a 63 zákona č. 499/2004 Sb.). Druhým kritériem pak je možný status subjektu jako nositele veřejné moci a jeho orgánů jako vykonavatelů veřejné moci. Zákon přitom reflektuje rozdíl mezi „veřejnoprávními“ nositeli, tj. těmi subjekty, u nichž je dispozice veřejnou mocí smyslem jejich existence, a „soukromoprávními“ nositeli, tedy subjekty, které vykonávají veřejnou moc „doplňkově“. První skupinu označuje jako veřejnoprávní podepisující. V zájmu jednotnosti jimi vykonávané spisové služby, zajištění celounijní akceptace podepsaných dokumentů a konečně i z důvodu předcházení možných pochybení spojených se špatným vyhodnocením povahy podepisovaného právního jednání z hlediska jeho veřejnoprávního či soukromoprávního charakteru zákon ukládá těmto podepisujícím užívat k podepisování jediný typ elektronického podpisu (bez ohledu na to, zda vystupují v záležitostech imperia nebo v záležitostech dominia). V případě druhé skupiny [uvedené v písmenu b)] se použití kvalifikovaného elektronického podpisu omezuje toliko na právní jednání při výkonu jejich působnosti, zatímco pro podepisování v soukromoprávní oblasti pro ně platí stejná pravidla jako pro ostatní subjekty (neúvedené v § 5). Vzhledem k tomu, že ne všechny subjekty

uvedené v navrhovaném ustanovení v současné době disponují kvalifikovaným prostředkem pro vytváření elektronických podpisů (v České republice v současné době poskytuje prostředek pro bezpečné vytváření podpisu podle směrnice 1999/93/ES, který s ohledem na ustanovení čl. 51 odst. 1 nařízení eIDAS bude od 1. července 2016 považován za kvalifikovaný prostředek pro vytváření elektronických podpisů, pouze jeden akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb), stanoví se přechodné období 2 let, po které bude možné, aby tyto subjekty používaly k podepisování zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronické podpisy (tzn. fakticky uznávaný elektronický podpis podle zákona č. 227/2000 Sb.).

K § 6

Ustanovení § 6 dopadá na situace, kdy se právně jedná vůči veřejnoprávním podepisujícím a dalším subjektům uvedeným v § 5 jako vrchnostenským (výsostným) entitám, tj. odesílatel dokumentu není při právním jednání vůči těmto subjektům v rovném postavení. Typicky půjde o podání či podněty, a to za podmínky, že právní řád vyžaduje jejich podepsání (tak tomu není např. u žádostí o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím nebo u podnětů podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád).

Ustanovení, podobně jako § 5 a 7, nevylučuje použití jiných podpisových technik a technologií mimo technologii elektronického podpisu.

Navrhuje se umožnit podepisování dokumentů zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis nebo kvalifikovaným elektronickým podpisem, ustanovení tak nad rámec nařízení eIDAS přiznává účinky vlastnoručního podpisu i jinému typu elektronického podpisu, než je kvalifikovaný elektronický podpis.

Důvodem rozšíření množiny elektronických podpisů, které mají alespoň ve vztahu k veřejnému sektoru ve vrchnostenském postavení účinky vlastnoručního podpisu, jsou zejména finanční náklady, které by extraneové museli vynaložit na pořízení kvalifikovaného prostředku pro vytváření elektronických podpisů (lze předpokládat, že jednorázové náklady se budou pohybovat do výše 2 000 Kč, dále je třeba počítat s pravidelnými náklady za vystavení následných kvalifikovaných certifikátů pro elektronický podpis). S ohledem na fakt, že i zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu disponuje dostatečnou mírou autenticity (jde de facto o uznávaný elektronický podpis podle zákona č. 227/2000 Sb.), není důvod jej ve vztahu k veřejnému sektoru zavrhnout.

Na druhé straně je však třeba určitou úroveň autenticity elektronického podpisu užívaného k aprobaci právních jednání směřujících vůči veřejnému sektoru ve vrchnostenském postavení zachovat, a proto není možno přiznat účinky vlastnoručního podpisu elektronickým podpisům s nižší mírou autenticity, než má zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu, tj. zejména těm, které jsou založeny na jiném než kvalifikovaném certifikátu.

Je potřeba zdůraznit, že uvedené ustanovení neodnímá, jak ostatně požaduje nařízení eIDAS, jiným typů elektronických podpisů jejich právní účinky. Veřejný sektor tak bude muset respektovat jejich účinky inter partes (např. budou-li užity v soukromoprávních smlouvách), připouštět je jako důkaz v řízeních apod. Pouze nebudou dostačující k podpisu

právního jednání činěného vůči veřejnému sektoru ve vrchnostenském postavení. Je totiž třeba odlišovat právní účinek vlastnoručního podpisu, který nařízení eIDAS přiznává pouze kvalifikovanému elektronickému podpisu, a jiné právní účinky. Na právní jednání, která budou učiněna s jiným typem elektronického podpisu, než jaký je požadován § 6, je třeba hledět jako na nepodepsaná neanonymní podání. Z jednotlivých procesních předpisů pak vyplývá postup, jakým adresát k takovému nepodepsanému právnímu jednání přistupuje (např. podle správního řádu není nepodepsané podání vadou podání, správní orgán tedy není povinen podatele právního jednání bez uznávaného elektronického podpisu vyzvat k doplnění nebo potvrzení takového právního jednání, s ohledem na princip veřejné správy jako služby veřejnosti nebo na princip dobré správy by však podatel měl být poučen o tom, že bez potvrzení nebo doplnění takového právního jednání nebude možné toto právní jednání považovat za podání).

Pro úplnost je vhodné uvést, že k akceptaci zaručeného elektronického podpisu založeného na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis nebo kvalifikovaného elektronického podpisu veřejným sektorem v jeho vrchnostenském postavení nebude, na rozdíl od stávajícího stavu, potřeba, aby certifikát podpisu obsahoval upřesňující identifikátor podepisující osoby typu identifikátoru klienta Ministerstva práce a sociálních věcí.

K § 7

Ustanovení upravuje podepisování zbytkové kategorie dokumentů, respektive právních jednání v nich obsažených. Jde tedy o dokumenty, respektive právní jednání jiných subjektů, než jsou ty uvedené v § 5, adresované subjektům uvedeným v § 5 v jiném než vrchnostenském postavení nebo adresované jiným subjektům než uvedeným v § 5.

V případě těchto právních jednání je možné použít všechny typy elektronických podpisů, které nařízení eIDAS zná, tj. elektronický podpis, zaručený elektronický podpis, zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis nebo kvalifikovaný elektronický podpis. Zákon tak rozšiřuje paritu s vlastnoručním podpisem i na tyto typy elektronických podpisů.

K § 8 až 10

Z týchž důvodů a při použití stejné logiky jako v případě elektronického podpisu se vymezují typy elektronických pečetí, které lze užít ve vztahu k veřejnému sektoru a které může užívat veřejný sektor. Dále se stanoví povinnost veřejného sektoru pečetit jím produkované elektronické dokumenty, které nejsou podepsány elektronickým podpisem, eventuálně jeho alternativami (např. fiktivní podpisu podle § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb.). Tím bude zajištěno, že u veškerých elektronických dokumentů veřejného sektoru bude zajištěna autenticita (platnost elektronických podpisů a pečetí bude „prodloužena“ kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem), což umožní jejich dlouhodobou využitelnost (mj. takový dokument bude možné autorizovaně konvertovat). Současně nebude potřeba ve zvláštních zákonech nadále uvádět technicistní ustanovení o pečetení dokumentů či jejich opatřování elektronickým časovým razítkem.

Pro účely nařízení eIDAS a navrhovaného zákona se rozumí:

- „pečetící osobou“ právnická osoba, která vytváří elektronickou pečeť;

- „elektronickou pečetí“ data v elektronické podobě, která jsou připojena k jiným datům v elektronické podobě nebo jsou s nimi logicky spojena s cílem zaručit jejich původ a integritu;
- „zaručenou elektronickou pečetí“ elektronická pečeť, která splňuje požadavky stanovené v článku 36 nařízení;
- „kvalifikovanou elektronickou pečetí“ zaručená elektronická pečeť, která je vytvořena pomocí kvalifikovaného prostředku pro vytváření elektronických pečetí a která je založena na kvalifikovaném certifikátu pro elektronickou pečeť.

K § 11

Připojení kvalifikovaného elektronického časového razítka, jakožto elektronického prostředku, který prokazuje existenci jiných elektronických dat k určitému okamžiku, zajišťuje dlouhodobou ověřitelnost elektronických podpisů, a tedy i použitelnost jimi podepsaných elektronických dokumentů. Většina veřejného sektoru (tzv. veřejnoprávní původci) již v současné době připojuje kvalifikovaná časová razítka k elektronickým dokumentům, a to s ohledem na požadavek uchovávat dokumenty v elektronické podobě, jenž vyplývá z § 3 odst. 5 zákona č. 499/2004 Sb. Zde je stanoven příkaz připojit údaje prokazující existenci dokumentu v čase. Z hlediska extraneů je žádoucí, aby veřejný sektor zajistil dlouhodobou použitelnost jím vyhotovených elektronických dokumentů, a za tímto účelem povinně připojoval k elektronickým dokumentům výlučně kvalifikovaná elektronická časová razítka, u nichž je zaručeno, že budou uznávána ve všech členských státech Evropské unie (čl. 41 odst. 3 nařízení eIDAS).

Elektronickým časovým razítkem rozumí nařízení eIDAS data v elektronické podobě, která spojují jiná data v elektronické podobě s určitým okamžikem a prokazují, že tato jiná data existovala v daném okamžiku; kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem je pak elektronické časové razítko, které splňuje požadavky stanovené v článku 42 nařízení.

K § 12

Dané ustanovení řeší problematiku ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu založeného na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis a zaručené elektronické pečetě založené na kvalifikovaném certifikátu pro elektronické pečetě. Nařízení eIDAS obsahuje toliko ustanovení o požadavcích na ověřování platnosti kvalifikovaných elektronických podpisů (čl. 32 nařízení eIDAS) a kvalifikovaných elektronických pečetí (čl. 40 nařízení eIDAS, který odkazuje na přiměřené použití čl. 32 nařízení eIDAS). Z důvodu zajištění právní jistoty při ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu založeného na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis či zaručené elektronické pečetě založené na kvalifikovaném certifikátu pro elektronické pečetě je žádoucí stanovit v zákoně pravidla pro toto ověřování. Vyjmenovaná ustanovení nařízení eIDAS o ověřování platnosti kvalifikovaných elektronických podpisů a kvalifikovaných elektronických pečetí se proto použijí i na výše uvedené případy ověřování platnosti. Ověřováním platnosti nařízení eIDAS rozumí postup ověřující shodu a potvrzující platnost elektronického podpisu nebo elektronické pečetě.

K § 13

K odstavci 1

Podle čl. 17 odst. 1 nařízení eIDAS mají členské státy povinnost určit orgán dohledu usazený na jejich území nebo po vzájemné dohodě s jiným členským státem orgán dohledu usazený v tomto jiném členském státě. Tento orgán odpovídá za plnění úkolů v oblasti dohledu v členském státě, který provedl určení. Orgán dohledu má povinnost vykonávat předběžný a následný dohled nad kvalifikovanými poskytovateli služeb vytvářejících důvěru a následný dohled ve vztahu k nekvalifikovaným poskytovatelům služeb vytvářejících důvěru.

Orgánem dohledu nad poskytovateli služeb vytvářejících důvěru v České republice bude Ministerstvo vnitra, a to s ohledem na jeho dosavadní působnost v oblasti elektronického podpisu a koordinační úlohu pro informační a komunikační technologie [§ 12 odst. 1 písm. n) a odst. 6 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů].

Orgán dohledu musí podle čl. 18 nařízení eIDAS spolupracovat a poskytovat pomoc ostatním orgánům dohledu, aby byl zajištěn jednotný výkon činností orgánů dohledu. Orgán dohledu podle nařízení eIDAS bude mít širší portfolio působnosti než dohledový orgán podle zákona č. 227/2000 Sb., který vykonává zejména kontrolu nad činností akreditovaných poskytovatelů certifikačních služeb a kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb, jelikož definice služeb vytvářejících důvěru je širší.

K odstavci 2

Navrhované ustanovení zakládá kompetenci Ministerstva vnitra uložit kvalifikovanému poskytovateli služeb vytvářejících důvěru pokyn (tj. neformální správní úkon mimo režim správního řízení) zneplatnit kvalifikovaný certifikát (jak pro elektronický podpis, tak pro elektronickou pečeť či autentizaci internetových stránek). Pokyn ke zneplatnění kvalifikovaného certifikátu může dát Ministerstvo vnitra v případě, že kvalifikovaný certifikát byl padělán nebo byl vydán na základě nepravdivých údajů, a dále v případě, že se k vytváření elektronických podpisů či elektronických pečetí používají prostředky, které vykazují bezpečnostní nedostatky takového charakteru, že by mohly umožnit padělání elektronických podpisů nebo elektronických pečetí nebo změnu podepisovaných či pečetěných dat. Pokud jde o pokyn zneplatnit padělaný kvalifikovaný certifikát, zde je s ohledem na povahu chráněného zájmu Ministerstvo vnitra oprávněno takový pokyn vydat již v případě existence důvodného podezření. Tuto skutečnost zjišťuje Ministerstvo vnitra v rámci své role orgánu dohledu.

Navrhovaná úprava koncepčně vychází z ustanovení § 15 zákona č. 227/2000 Sb., které stanovovalo obdobnou kompetenci Ministerstva vnitra.

K odstavci 3

Orgánem, který zodpovídá za zřízení, udržování a zveřejnění důvěryhodného seznamu podle čl. 22 odst. 1 nařízení eIDAS za Českou republiku, je Ministerstvo vnitra, které je rovněž orgánem dohledu nad poskytovateli služeb vytvářejících důvěru. Ministerstvo vnitra již vede a zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup seznam důvěryhodných certifikačních služeb podle rozhodnutí Komise Evropských společenství 2009/767/ES.

V prováděcím aktu, pro jehož vydání je Evropská komise zmocněna na základě čl. 22 odst. 5 nařízení eIDAS, bude upřesněno, jakým způsobem budou informace o kvalifikovaných poskytovatelích spolu s informacemi o jimi poskytovaných kvalifikovaných službách vytvářejících důvěru uvedeny v těchto seznamech. V důvěryhodných seznamech bude možné uvádět informace i o nekvalifikovaných poskytovatelích a jimi poskytovaných nekvalifikovaných službách vytvářejících důvěru za předpokladu jasného rozlišení mezi kvalifikovanou a nekvalifikovanou službou vytvářející důvěru.

K odstavci 4

Z důvodu právní jistoty bude seznam certifikátů používaných kvalifikovanými poskytovateli služeb vytvářejících důvěru při vydávání kvalifikovaných certifikátů i nadále k dispozici způsobem umožňujícím dálkový přístup. Jedná se o převzaté ustanovení § 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 227/2000 Sb. Pojem kvalifikované certifikáty je nařízením eIDAS používán jako souhrnný pojem pro kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis, kvalifikovaný certifikát pro elektronickou pečeť a kvalifikovaný certifikát pro autentizaci internetových stránek.

K odstavci 5

S ohledem na dikci navrhovaného § 4 se stanoví kompetence Ministerstva vnitra vést a zpřístupňovat evidenci podle čl. 24 odst. 2 písm. h) nařízení eIDAS v případě, že kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru nemůže z jakýchkoliv důvodů splnit po ukončení své činnosti tuto povinnost.

K odstavci 6

Vzhledem k tomu, že se působnost Ministerstva vnitra na úseku služeb vytvářejících důvěru částečně překrývá s působností Úřadu pro ochranu osobních údajů, je nezbytné doplnit regulaci vzájemné součinnosti těchto ústředních správních úřadů.

Východiskem pro úspěšnou součinnost je důsledný postup podle § 25 odst. 3 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), doplněný o spontánní adresné poskytování informací rovněž nad rámec § 26 kontrolního řádu. Orgán dohledu bude Úřadu pro ochranu osobních údajů poskytovat poznatky, popřípadě zjištění a závěry z kontrol, které prokazují nedodržení některé z povinností vyplývajících poskytovatelům služeb vytvářejících důvěru z nařízení eIDAS a popřípadě z navrhovaného zákona nebo takovému stavu plnění povinností podle zákona č. 101/2000 Sb. nasvědčují a dále poznatky a informace získané jinou formou v rámci výkonu působnosti podle příslušných ustanovení návrhu zákona.

K § 14 až 16

Tato ustanovení jsou reflexí čl. 16 nařízení eIDAS, který ukládá členským státům povinnost stanovit pravidla pro ukládání sankcí za porušení tohoto nařízení. Tyto sankce mají být účinné, přiměřené a odrazující.

Konstrukce výše sankcí nerozlišuje mezi kvalifikovaným a nekvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru. Nekvalifikovaný poskytovatel služeb

vytvářejících důvěru musí splňovat požadavky, které vyplývají z čl. 19 nařízení eIDAS, proto většina zakotvených správních deliktů ze strany nekvalifikovaného poskytovatele služeb vyplývá z tohoto článku. Kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru musí splnit jak požadavky kladené obecně na poskytovatele služeb vytvářejících důvěru podle čl. 19 nařízení eIDAS, tak i požadavky na kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru a případně další speciální požadavky, které jsou na kvalifikovaného poskytovatele kladeny v souvislosti s poskytovanou kvalifikovanou službou vytvářející důvěru.

Výše pokut byla stanovena na základě možné způsobené škody. Navrhované výše pokut je možné považovat za přiměřeně přísné a odrazující. Oproti současné právní úpravě se maximální výše pokuty navrhuje snížit, neboť v současné době může mít limit v některých případech rdousící efekt a vykazovat problematickou míru disproporce ke stanoveným skutkovým podstatám správních deliktů. Pokuty v takové výši se nyní vůbec neudělují. Většinu spáchaných správních deliktů bude možné postihnout až do výše 2 milionů Kč, což lze považovat vzhledem k závažnosti jednání za dostatečné. Při konkrétním stanovení výše pokuty bude správní orgán samozřejmě přihlížet k majetkovým a osobním poměrům delikventa. Pro delikventa – kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru, bude přiměřená maximální sankce ve výši 2 miliony Kč, neboť tato pokuta jistě zasáhne do jeho majetkové sféry, ale zároveň pro jeho podnikání nebude mít likvidační charakter.

Lze předpokládat, že nekvalifikované služby vytvářející důvěru budou využívány v menším měřítku než kvalifikované služby vytvářející důvěru. Použití těchto služeb je předpokládáno tam, kde není kladen maximální důraz na bezpečnost. Počítá se s tím, že takový delikvent bude za obdobné jednání pokutován mírněji. Navrhovaná výše pokut naplňuje požadavky na preventivně represivní funkci a i dostatečným způsobem odráží typovou závažnost porušovaných právních povinností, neboť nejméně přísně se navrhuje pokutovat nesplněných obecných informačních povinností a nejvíce přísně pak jednání, které může mít v konečném důsledku dalekosáhlé dopady na větší množství uživatelů.

Společensky chráněným zájmem je v této oblasti správního trestání zejména ochrana spotřebitele a spoléhajících se stran.

K § 17

K odstavci 1

Důvodem pro stanovení 2letého přechodného období je skutečnost, že ne všechny subjekty, kterým je navrhována povinnost podepisovat dokumenty kvalifikovaným elektronickým podpisem, disponují kvalifikovaným prostředkem pro vytváření elektronických podpisů (v České republice v současné době poskytuje prostředek pro bezpečné vytváření podpisu podle směrnice 1999/93/ES, který s ohledem na ustanovení čl. 51 odst. 1 nařízení eIDAS bude od 1. července 2016 považován za kvalifikovaný prostředek pro vytváření elektronických podpisů, pouze jeden akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb). Je nicméně žádoucí, aby orgány veřejné moci začaly kvalifikovaný elektronický podpis používat, jakmile to bude s ohledem na technické a finanční podmínky možné (např. při první plánované výměně čipových karet, obnovení kvalifikovaných certifikátů), tzn. aby v ideálním případě nevyužily celé délky přechodného období.

K odstavcům 2 až 6

S ohledem na skutečnost, že k 1. červenci 2016 patrně nebude v České republice existovat kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru vydávající kvalifikované certifikáty pro elektronické pečeti a kvalifikovaná elektronická časová razítka, umožňuje se po přechodnou dobu používat namísto uznávaných elektronických pečeti „dosavadní“ uznávané elektronické značky (byť již s ohledem na nařízení eIDAS nemohou být založeny na kvalifikovaném systémovém certifikátu, protože se z terminologického hlediska nemohou nazývat uznávanými elektronickými značkami) nebo zaručené elektronické pečeti založené na „nekvalifikovaném“ certifikátu pro elektronickou pečeť vydané kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru a namísto kvalifikovaných elektronických razítek elektronická časová razítka vydaná kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru. Protože vydávání elektronických časových razítek ve smyslu uvedeného ustanovení nebude kvalifikovanou službou vytvářející důvěru [byť bude poskytována subjektem, který bude pro jiné své (kvalifikované) služby ve formálním postavení kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejících důvěru], nevztahuje se na takového poskytovatele automaticky povinnost poskytovat tuto službu na základě písemné smlouvy a uchovávat příslušné dokumenty. Protože se však stanoví parita s produktem kvalifikované služby vytvářející důvěru, je žádoucí, aby i v případě služby vydávání elektronických časových razítek existovala adekvátní dokumentace, čehož bude dosaženo vztahem § 3 i na tento případ.

S ohledem na fakt, že elektronické značky podle navrhovaného § 17 odst. 2 písm. a) představují dočasnou náhradu zaručených elektronických pečeti založených na kvalifikovaném certifikátu pro elektronické pečeti, tj. produktu kvalifikované služby vytvářejících důvěru, je nutné, aby i v případě elektronických značek, respektive služeb spočívajících ve vydávání systémových certifikátů, na kterých jsou tyto značky založeny, existovala při jejich vydávání adekvátní dokumentace a tato dokumentace byla náležitou dobu uchovávána.

K odstavci 7

Z důvodu právní jistoty je žádoucí v zákoně stanovit, že povinnosti podle § 6 odst. 5 až 8 zákona č. 227/2000 Sb. (ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona), které jsou stanoveny kvalifikovaným poskytovatelům certifikačních služeb, zůstávají zachovány i po zrušení zákona č. 227/2000 Sb. Jedná se například o povinnost uchovávat dokumenty související s poskytovanými kvalifikovanými certifikačními službami nebo povinnost předat seznamy certifikátů zneplatněných v daném roce, které byly vydány jako kvalifikované, Ministerstvu vnitra za stanovených podmínek.

K odstavci 8

Z důvodu právní jistoty je žádoucí v zákoně stanovit, že platnost elektronických značek a systémových certifikátů, na kterých jsou založeny, není zrušením zákona č. 227/2000 Sb. dotčena, tzn. že budou platné až do doby skončení jejich platnosti (revokací či expirací).

K odstavci 9

S ohledem na nařízení eIDAS nemohou být elektronické značky vydávané ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona založeny na kvalifikovaném systémovém certifikátu. Není proto možné je nadále nazývat uznávané elektronické značky. Protože se však předpokládá jejich užití ve stejných situacích, v jakých byly užívány uznávané elektronické značky, stanoví se jejich parita s uznávanými elektronickými značkami.

K § 18

Navrhuje se zrušit zákon o elektronickém podpisu, jeho novely a prováděcí právní předpisy, jejichž obsah se přijetím nařízení eIDAS stal dílem obsoletním, dílem rozporným s tímto nařízením.

K § 19

Z důvodu časové naléhavosti – ustanovení nařízení eIDAS týkající se služeb vytvářejících důvěru budou přímo aplikovatelná od 1. července 2016 – se navrhuje nabytí účinnosti zákona, který na aplikovatelnost příslušných ustanovení nařízení eIDAS navazuje, již dnem jeho vyhlášení.

V Praze dne 30. března 2016

Předseda vlády:
Mgr. Bohuslav Sobotka v.r.

Ministr vnitra:
Milan Chovanec v.r.